12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2002 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 163 (2608)

Ազգ

Azg armenian daily

Թուրք-իսրայելական բարեկամությունը խորհրդանշվում է Արարատ բարձրանալով

ԱՆԿԱՐԱ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իսրայելցի փրկարարների խումբը Մագնուս Եչելի գլխավորությամբ սկսել է բարձրանալ Արարատ լեռը, ինչը, «Անատոլու» գործակալության տեղեկատվության համաձայն, ունի թուրք-իսրայելական բարեկամությունը խորհրդանշող իմաստ: Եչելը հայտարարել է, որ 2 պետություններին միավորում են մշակութային ընդհանրությունները, որոնք 5000 տարվա պատմություն ունեն: «Մենք պատրաստվում ենք լեռան գագաթին բարձրացնել թուրքական դրոշը եւ իրականացնել հետազոտություններ, որոնք ավելի ուշ կներկայացնենք Իսրայելի ժողովրդին», հայտարարել է Եչելը:

Խմբի անդամները նաեւ զբաղվում են զբոսաշրջության բիզնեսի կազմակերպմամբ: Նրանք հայտարարել են, որ Իսրայելում կան 40 այլ խմբեր, որոնք եւս ցանկանում են բարձրանալ լեռը: Խումբը, որի կազմում են նաեւ փրկարարներ եւ լեռնագնացներ Նոքեղ Դեւիդը, Ռաբինա Դեւիդը եւ Գվիրթսման Մայքլը թուրք 3 գործընկերների հետ գագաթին կհասնի սեպտեմբերի 12-ին:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Մինսկի խմբի սպասվող այցից մեծ ակնկալիքներ չկան

Բայց որոշակի տեղաշարժ է գրանցվել Քոչարյան-Ալիեւ վերջին հանդիպմանը

ԼՈՒԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Երեկ, ամառային դադարից հետո, հրավիրած իր մամլո ասուլիսը ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը սկսեց սեպտեմբերի 11-ի տարելիցի առթիվ հայտարարությամբ: Կրկին կարեկցանք հայտնելով ԱՄՆ կառավարությանն ու ժողովրդին, Վ. Օսկանյանը նշեց, որ Հայաստանն առաջին իսկ օրվանից միացավ միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարին՝ իր համեստ ներդրումը բերելով այդ ջանքերին: «Սեպտեմբերի 11-ը նշանավորվեց աննախադեպ միջազգային կոալիցիայի ստեղծմամբ, որում ընդհանուր շահի շուրջ միավորվեցին մրցակիցներն ու ախոյանները, մեծ ու փոքր տերությունները», նշեց արտգործնախարարը:

Հերթական անգամ խստորեն դատապարտելով ահաբեկչությունը՝ Վ. Օսկանյանն անցավ մոտ օրերս Մ. Նահանգներ կատարելիք իր այցի մանրամասների ներկայացմանը: Նախ, արտգործնախարարը կգլխավորի հայաստանյան պատվիրակությունը ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի տարեկան նստաշրջանին: Պրն Օսկանյանը կհանդիպի իր տասնյակ գործընկերների հետ, այդ թվում՝ Ռուսաստանի, Իրանի, Իսրայելի արտգործնախարարների: Լրագրողներին հետաքրքրում էր հատկապես Իսրայելի արտաքին գերատեսչության ղեկավարի հետ հանդիպումն այն տեսակետից, թե քննարկվելո՞ւ է Երուսաղեմի մեր եկեղեցապատկան հողերի խնդիրը: «Իսրայելի իմ գործընկերոջ հետ առաջին դեմառդեմ հանդիպումն է լինելու, եւ մենք շատ հարցեր ունենք քննարկելու: Այնպես որ, այս պահին որեւէ խնդիր չեմ կամենում առանձնացնել», ասաց Վ. Օսկանյանը:

Տես # էջ 3

ԸՆԴԴԵՄ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ

«Հավերժական ռեքվիեմ» ի հիշատակ սեպտեմբերի 11-ի զոհերի

Աշխարհի գրեթե բոլոր երկրներում այսուհետեւ ամեն տարի սեպտեմբերի 11-ին, ժամը 18-ին կհնչի Մոցարտի «Ռեքվիեմը»՝ ի հիշատակ ահաբեկչությանը զոհ դարձած տարբեր ազգերի մարդկանց: Համերգին մասնակցող երաժիշտներն ու երգիչները կկրեն կրծքանշաններ, որոնց վրա պատկերված կարմիր սրտին դրոշմված կլինի զոհերից մեկի անունը: Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի եւ երգչախմբի «Սերենադ» կամերային նվագախմբի մասնակցությամբ երեկ տեղի ունեցավ հիշատակի միջոցառում: Հայաստանում Մ. Նահանգների դեսպան Ջոն Օրդուեյը բացման խոսքում ասաց. «Ինձ համար պատիվ է ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդի ներկայությունը: Մ. Նահանգների կառավարության եւ ժողովրդի անունից կցանկանայի վերստին արտահայտել մեր խորին երախտիքը հայ ժողովրդին՝ ողբերգության ժամին եւ դրանից հետո արտահայտած կարեկցանքի ու սատարելու համար: Անցել է մեկ տարի այդ ողբերգական օրից, եւ մենք միասին հարգանքի տուրք ենք մատուցում անմեղ զոհերին»:

Հայաստանի կառավարության անունից Մ. Նահանգների կառավարությանը, ժողովրդին ու զոհվածների ընտանիքներին ցավակցություն հղեց արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը՝ միաժամանակ ընդգծելով սեպտեմբերի 11-ի դեպքերի թողած խոր հետքը մարդկանց սրտերում: Նա դատապարտեց ահաբեկչություն ու բռնություն կիրառելու ձգտումները եւ վերստին աջակցություն հայտնեց համաշխարհային ահաբեկչության դեմ ծավալված պայքարին:

Մեկ րոպե լռությամբ զոհվածների հիշատակը հարգելուց հետո Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հայ ժողովրդի բողոքի ձայնը հնչեցրեց ընդդեմ ահաբեկչության, շեշտելով, որ բռնության ճանապարհը չէ մարդկության ապագան: «Մենք մեր զորակցությունն ենք հայտնում Մ. Նահանգների ժողովրդին: Թող հակամարտությունները աշխարհում կարգավորվեն բարի կամքի դրսեւորումներով», ասաց նա եւ «Տերունական» աղոթք կարդաց նահատակների համար: Մոցարտի «Ռեքվիեմի» ողբերգական հնչյուններով ավարտված հիշատակի համերգը հնարավորություն ընձեռեց Հայաստանում գտնվող ամերիկյան հասարակությանն արտահայտելու իրենց վիշտն ու կսկիծը հայ ընկերների հետ:

Համալսարանի նախասրահում ահաբեկչության դեպքերը պատկերող աշխարհի մոտ 47 թերթերի եւ ֆիլմի ցուցադրումն ազդեցիկ տպավորություն թողեց, իսկ տիրող ընդհանուր մթնոլորտը կրկին համոզեց, որ սեպտեմբերի 11-ից հետո աշխարհն իրոք փոխվել է:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մի դերասանի թատրոն

Այսպես որակեց դատավորը Հունանյանների քեռու վարքագիծը

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Դատավարության երեկվա նիստին պետք է ներկայանային տուժողներ Հերմինե Նաղդալյանն ու Ռոլանդ Շառոյանը: Առաջինը դատարանին տեղեկացրել էր, որ նույն օրը վիրահատվելու է իր եղբայրը, եւ ինքը կարող է ներկայանալ, թերեւս, օրվա երկրորդ կեսին, ինչը չպատահեց: Ինչ վերաբերում է Ռոլանդ Շառոյանին, ապա, ըստ վերջինիս ուղարկած գրության, ինքը արտասահմանում է եւ կվերադառնա սեպտեմբերի 18-ին: Դրանից հետո նա պատրաստ է ներկայանալ դատարան:

Այս գրությունների հրապարակմանը հետեւեց ամբաստանյալ Էդիկ Գրիգորյանի պաշտպան Կարո Ադաջանյանի միջնորդությունը: Պաշտպանը միջնորդեց ք. գործով իրեղեն ապացույց համարվող «Գազ-24» մակնիշի մեքենայի վարորդական իրավունքը եւ տեխ. անձնագիրը վերադարձնել տիրոջը՝ Էդիկ Գրիգորյանի եղբորը: Ըստ դատավորի, եթե առաջնորդվեն միջնորդության տրամաբանությամբ, ապա հանցագործները հանցագործություն պիտի կատարեն միայն իրենց մեքենայով: Այնուամենայնիվ, միջնորդությանը դատարանը կանդրադառնա հաջորդ նիստին:

Սեպտեմբերի 9-ի դատական նիստի ժամանակ ամբաստանյալ Վռամ Գալստյանը միջնորդել էր առերեսում անցկացնել Նաիրի Հունանյանի եւ Էդիկ Գրիգորյանի հետ: Երեկվա նիստում պարզ դարձավ, որ առերեսումը տեղի էր ունեցել:

Այդ կապակցությամբ ընդարձակ հայտարարությամբ հանդես եկավ Հունանյանների քեռին:

Տես # էջ 3

«Նոր հայերի» արկածները Ռուսաստանում

Բավական հետաքրքրական եւ ցավալի տեղեկություններ են ստացվում մոսկովյան մամուլից: Օրերս «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթը տեղեկություն է հրապարակել, որ ուրախների ու հնարամիտների հայկական թիմի՝ «Նոր հայերի» խաղացողներից մեկին՝ Արման Մկրտչյանին առեւանգել են: Ճիշտ է, մեկ օր անց ոստիկաններին հաջողվել է բացահայտել հանցագործությունը եւ գերությունից ազատել Արմանին, սակայն քննության ընթացքում պարզվել է, որ առեւանգողները նրա իսկ ծանոթներն են, որոնք Արմանի եղբորից փրկագին են պահանջել 4 հազար դոլար: Արմանի եղբայրը հավաքել է 2.5 հազար, սակայն, այնուամենայնիվ, դիմել է ոստիկանություն: Գումարը փոխանցելու պահին ձերբակալվածները, որոնց թվում եղել է Մարգարիս անունով մեկը, հայտնել են, թե Մկրտչյան եղբայրների նկատմամբ հետախուզում են հայտարարել Վոլգոգրադ քաղաքի ոստիկանները դրամաշորթության հանցակազմով: Քննության ընթացքում պարզվել է, որ Մկրտչյանները այդ քաղաքում ուրախների եւ հնարամիտների փառատոն կազմակերպելու լայն քարոզչություն են ծավալել եւ նույնիսկ տոմսերի վաճառք կազմակերպել: «Փառատոնի» նախօրեին եղբայրները գումարով հանդերձ (300 հազար ռուբլի) անհետացել են, իսկ նրանցից մեկը խնդրել է Մարգարիսի եղբորը Մոսկվայում ստանալ գումարը, եւ նա, առանց հասկանալու, թե ինչն ինչոց է, կատարել է խնդրանքը:

Հասկանալով, որ եղբայրը կարող է անմեղ մեղավոր դառնալ, Մարգարիսը իր ծանոթներից օգնություն է խնդրել, որոնք էլ կազմակերպել են առեւանգումը: Չի բացառվում, որ ծանոթների մեջ կան ոստիկանության աշխատակիցներ:

«Նոր հայը» եւ նրա եղբայրը գործի մանրամասների բացահայտումից հետո, ինչպես տեղեկացնում է «ՄԿ»-ն, տեղափոխվել են Վոլգոգրադի քննչական մեկուսարան, որտեղ նրանց սպասում է նոր քննություն:

ԸՍՏ ՄՈՍԿՈՎՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐԻ

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳ

Հայաստանը 6-րդ արձանագրությունը պետք է վավերացնի մինչեւ 2003 թ. հունիսը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեկ Փարիզում աշխատանքներն է սկսել Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի մոնիտորինգի հանձնաժողովի նիստը, որտեղ քննարկվել է Հայաստանի վերաբերյալ զեկույցը: Նիստին մասնակցել է նաեւ ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի փոխնախագահ, Եվրախորհրդում Հայաստանի պատվիրակության անդամ Արմեն Ռուստամյանը:

Ինչպես տեղեկացրեց ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Հովհաննես Հովհաննիսյանը, զեկույցում ամրագրված է եղել, որ Հայաստանը, ԵԽ-ին անդամակցելուց հետո, ստանձնած պարտավորությունները կատարել է 70-75 տոկոսի սահմաններում: Անդրադարձ է եղել նաեւ տարբեր բնագավառներին՝ քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, նշվել է, որ այս ոլորտներում զարգացման դրական միտում է նկատվում: Սակայն, հիմնական պարտավորությունները կատարելուց զատ, նշվել է, որ Հայաստանը երկու սկզբունքային պարտավորություն դեռեւս չի կատարել՝ նոր քրեական օրենսգրքի ընդունումը եւ Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության եվրոպական կոնվենցիային կից՝ 6-րդ արձանագրության վավերացումը:

Դա համարվել է լուրջ բացթողում, սակայն հաշվի առնելով, որ Հայաստանը բավականին առաջընթաց ունի, որոշում է կայացվել, որպեսզի մինչեւ տարեվերջ ԱԺ-ն ընդունի Քրեական օրենսգիրքն ամբողջությամբ (ներկայումս առաջին ընթերցմամբ ընդունված նախագիծը Վենետիկի հանձնաժողովին է ուղարկված՝ փորձաքննության): Ինչ վերաբերում է 6-րդ արձանագրությանը, հանձնաժողովում ասվել է, որ հասկանում են Հայաստանում այդ հարցի շուրջ ստեղծված իրավիճակը, եւ ակնկալում, որ նշված արձանագրությունը կվավերացվի մինչեւ 2003 թ. հունիսը: Սահմանված ժամկետում չվավերացնելու դեպքում, նշվել է, Հայաստանի նկատմամբ կցուցաբերվի կոշտ դիրքորոշում:

Նիստում ներկայացվել է նաեւ Ադրբեջանի մասին զեկույցը: Ի տարբերություն Հայաստանի զեկույցի, որի քննարկումը տեւել է 1 ժամ 20 րոպե, Ադրբեջանի մասին զեկույցը քննարկվել է մի քանի ժամ՝ ամբողջ կես օր: Ադրբեջանին ժամկետ է տրվել մինչեւ տարեվերջ լուծել մարդու իրավունքների ոլորտում արձանագրված քաղբանտարկյալների, ԶԼՄ-ների հետ կապված խնդիրները, ինչպես նաեւ քննարկվել են օգոստոսի 24-ին անցկացված հանրաքվեին վերաբերող փաստեր:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունում

Սեպտեմբերի 10-ին տեղի է ունեցել ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության հերթական նիստը:

Վարչությունը լսել է երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ՀՌԱԿ ծրագրի մասին օրակարգային հարցը, որը ներկայացրել է Մեխակ Գեւորգյանը: Արձանագրվել է, որ խորհրդարանական ընտրություններին նախորդող տարում կուսակցության Հանրապետական վարչությունը ձեռնարկել է երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի մշակում, որի հիմնադրույթները ներկայացվելու են ՀՌԱԿ XI պատգամավորական ժողովում, իսկ փաստաթուղթը ենթադրվում է ամբողջապես նախապատրաստել եւ հրապարակել 2002 թվականի դեկտեմբերի եւ 2003 թվականի հունվարի ընթացքում:

Ծրագրի ստեղծմանը նպաստում են ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության կազմակերպած «Ազգային հիմնախնդիրներ» շարքի կլոր սեղանները, որոնց մասնակցում են իշխանության ներկայացուցիչներ, մասնագետներ:

Վարչությունը նպատակահարմար գտավ, բացի Հայաստանի մասնագետներից, իրականացվող աշխատանքներում ներգրավել օտարերկրյա տնտեսագետների եւ իրավաբանների: Որոշում է կայացվել Հանրապետական վարչությունում պարբերաբար լսել ծրագրի նախապատրաստման ընթացքը:

Հանրապետական վարչությունը հաստատել է թիվ 33 եւ թիվ 34 շրջաբերականները՝ ուղղված շրջանակների եւ ակումբների վարչություններին:

Որոշում է ընդունվել սեպտեմբերի 28-29-ը Երեւանում հրավիրել շրջանակների վարչականների, ակումբների ատենապետների եւ գրասենյակների աշխատակիցների երկօրյա սեմինար-խորհրդակցություն:

Չոհի դերում էլի Հմայակ Հովհաննիսյանն է

Խորհրդարանի նախագահ Արմեն Խաչատրյանը երեկ ընթերցեց «Ագրոարդյունաբերական ժողովրդական միավորում» պատգամավորական խմբի անդամների հայտարարությունը՝ Հմայակ Հովհաննիսյանին խմբի ղեկավարի պարտականությունից զրկելու մասին: Իրենց նման դիրքորոշումը խումբը բացատրեց նրանով, թե Հովհաննիսյանը վերջին շրջանում հանդես է բերում անսկզբունքայնություն եւ իր գործունեությամբ կազմալուծում է խմբի աշխատանքները:

Մինչ այդ Հմայակ Հովհաննիսյանն ինքն էր հայտարարություն ներկայացրել ղեկավարի պարտականություններն ինքնակամ թողնելու մասին: Նա տարօրինակ է համարում, որ ԱԺ նախագահը խմբի անդամների հայտարարությունը նման ոգեւորությամբ հրապարակում է իր խալից հետո: Հովհաննիսյանը չէր կարողանում հասկանալ, թե որն է իր անսկզբունքայնությունը վկայող փաստը, երբ կամովին ղեկավարի պարտականությունները վայր է դրել միայն մեկ նկատառումով՝ լուծարման չհասցնել խմբին: «Ես տեսա, որ իմ փաստարկները՝ Վերահսկիչ պալատի նախագահին ԱԺ նախագահի կողմից պաշտոնազրկման կամայական դրսեւորման մասին արձագանք չեն գտնում: Ինձ՝ Թավադյանը, դիմել էր բոլոր խումբ-խմբակցություններին, բայց ոչ ոք չպատասխանեց: Ես պարտավոր էի իմ կարծիքը հայտնել եւ հասկացա, որ այսպես չի կարելի աշխատել եւ պետք է հրաժարական տայի: Բացի այդ, «Արմենտելին» մենաշնորհից զրկելու մասին ես ելույթ էի ունեցել խմբի անունից, երկու անդամներ որոշ չէին դնում խումբ, հետո եկան եւ ասացին, որ դա իրենց տեսակետը չէ եւ դուրս են գալու: Ես որոշեցի խմբից դուրս գալ եւ շարունակել պնդել, որ մենաշնորհին ազգակործան երեւույթ է: Երեւի թե նրանք առանց ինձ չեն պատկերացնում խմբի գոյությունը, դրա համար էլ պնդում են, որ ես կազմալուծում եմ իրենց»:

Հիշեցնենք, որ ըստ կանոնակարգ-օրենքի, պատգամավորական խումբը կարող է ձեւավորվել միայն առնվազն 10 անդամների առկայությամբ: Եթե երկու պատգամավորները, որոնք մտել են «Օրինաց երկիր», հեռանային խմբից, ապա վերջինս կկազմալուծվեր:

Նոր ձեւավորված «Ժողովրդի ձայն» խմբին անդամակցելու խնդիր Հմայակ Հովհաննիսյանն առայժմ չի դնում լուրջ կշռադատելու պայմանով: Ըստ պատգամավորի, «Ժողովրդի ձայնի» անդամները՝ ՀԺԿ-ականները բախտակիցներ են իր հետ: Ե՛վ նրանք, ե՛ւ ինքը դուրս են եկել «Միասնությունից», խումբ են կազմել, այնպես որ ոչինչ չի բացառվում:

Գ. Ա.

Երեւանում ջրամատակարարման ընդհատումներ

Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» ընկերության մամլո գրասենյակից տեղեկացնում են այսօր եւ առաջիկա մի քանի օրերին մայրաքաղաքի տարբեր մասերում ջրամատակարարման ընդհատումների մասին: Այսպես, Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» փակ բաժնետիրական ընկերությունը կատարել է Արզնու 2-րդ ջրատարի որոշ հատվածի վերանորոգման աշխատանքներ, որի պատճառով սեպտեմբերի 12-ին վերջնական միացման նպատակով ջրամատակարարումը ընդհատվելու է Արզնու 2-րդ ջրատարում, ժամը 9:00-17:00-ը: Հիմնականում Արաբկիրի շրջանում կարող է լինել ջրամատակարարման գրաֆիկի վատթարացում:

Շենգավիթի մասնաճյուղում ցանցի կարգաբերման աշխատանքների հետեւանքով շաբաթվա ընթացքում տատանումներ տեղի կունենան նաեւ Շենգավիթի ջրամատակարարման ժամանակացույցում:

Պատճառած անհարմարության համար Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղին» հայցում է բնակիչների ներողամտությունը:

ՆԱՄԱԿ

Ղարչոն Կեկելին պաչեց...

Մեծարգո խմբագիր,

«Ազգի» սեպտեմբեր 5-ի համարում կարդացի Արեմ Հարությունյանի «Հայցը ի դեմ Լիզա Ճաղարյանի»:

Կարդացածս նման էր այն ֆիլմերին, որ անեն կարից հետո սպասում ես, թե լուրջ բան կտեսնես, վերջապես սյուժեն կերեւա, մի տրամաբանական թել կբռնես, սակայն՝ ապարդյուն:

Անշուշտ, բոլորի տրամաբանական թել՝ բամբասանք, ըմբոշխնել, «բաղդատական պատմություն»:

Լա՛վ, ընդունենք, թե Ճաղարյանն ասել էր, թե Արեմը պակասություններ ունի: «Վերջինս էլ դա վերածել էր աղյանն պատկառանք, վրդովվել ու, ինչպես Լենին պարին կասեր, ասել. «Բա որ ինքն էլ (Լիզան) «օրոգ»-ի է (այսինքն՝ օրոգիշներ)»:

Պե՞տք էր արդյոք այդ լղլղ պատմությունը մեզ՝ ընթերցողներիս հրամցնել եւ ապացուցել, որ եթերին, իրենց բոլոր հմայքներով, ճանաչող անձինք են Գինեսի գրքի թեկնածու դառնում:

Խնայեք մեզ, պարոն խմբագիր, եթե առաջին էջում ժամանակին կանգնած գնացքից բողոք, հիմա էլ շարժվող գնացքից փախչող նկարով մի ամբողջ ժամանակաշրջան եք ընդգրկել, ապա Արեմ-Լիզա «դուետին» կարող էիք անդրադառնալ երիցս կարճ:

Օրինակ, Ղարչոն Կեկելին պաչեց...

Ռ. Ղ.

Որոշ պատգամավորների այն պնդումները, թե ԱԺ Վերահսկիչ պալատի նախագահին աշխատանքից ազատելու իրավասությունը ոչ թե ԱԺ նախագահինն է, այլ խորհրդարանինը, այդպես էլ մնացին անպատասխան:

Պալատի նախագահին ընտրելու ԱԺ կանոնակարգով սահմանված կարգով Արմեն Խաչատրյանը երեկ խորհրդարանի հաստատմանը ներկայացրեց այդ պաշտոնում միակ թեկնածուին՝ ԺԴԿ անդամ Գագիկ Ոսկանյանին, որը կրթությամբ տնտեսագետ չէ: Համաձայն կարգի, թեկնածություն ներկայացնելու մենաշնորհը պատկանում է ԱԺ նախագահին եւ վերջինս էլ օգտվել էր իր իրավունքներից:

Պարզվում է, Դուք հիշում եք նա ՀԺԿ անդամ էր, հետո սկզբունքը փոխեց, դարձավ ինչ-որ ԺԴԿ-ի անդամ, հետո կարող է մեկ ուրիշ բան դառնալ: Նա նախ պետք է սկզբունք ունենա: Վաղը, մյուս օրը դրա ձայնը դեռ լսելու ենք: Փաստորեն, գործ ենք ունենալու մարդու հետ, որը կատարելու է ցուցումներ...», ՀԺԿ-ի դիրքորոշումն այս կերպ մեկնաբանեց պատգամավոր Արամայիս Բարսեղյանը: Նրա համոզված տոնը, որը վկայում էր Գագիկ Ոսկանյանի ընտրվելու մասին, շուտով արդարացավ:

ԱԺ հաշվիչ հանձնաժողովի հրապարակած տվյալներով՝ ընտրությանը մասնակցած 98 պատգամավորներից 72-ը կողմ էր քվեարկել, 22-ը դեմ, 4 քվեաթերթիկ անվավեր էր ճանաչվել: Ոչ մի անգամ պետությանը պատճառված վնասի վերականգնման, մեղավորների, պատժվածների մասին տեղեկություններ չեն տրվել: Այս առումով փոփոխություն պետք է կրի նաեւ «Վերահսկիչ պալատի» մասին օրենքը: Այնպես է ստացվել, որ պալատն իր հաշվետվությունը ներկայացնում է մի ամբողջ գրքույկով եւ պատգամավորներից շատերը չեն հասցնում դրան ծանոթանալ»:

Ինչ վերաբերում է Ա. Թավադյանի այն հայտարարությանը, թե ԱԺ ծախսումները պետք է ստուգվեն, իսկ որոշ պատգամավորներ պնդում են, որ խորհրդարանի ղեկավարությունն այս ոլորտում չարաշահումները կոծկելու միտումով է հաշվեհարդար տեսնում Թավադյանի նկատմամբ, Գագիկ Ոսկանյանն անհիմն որակեց.

Նախընտրական խայծ ԺԴԿ-ի՞ն, թե՞ Վերահսկիչ պալատին ուզում են վերահսկել

ԱԺ-ի հերթական «աշխատակիցը»

Առաջարկված թեկնածուն, փաստորեն, խորհրդարանական մեծամասնության այն թեւից էր, որը վերջին շրջանում մեկուսացված էր թվում: Այդպիսով, ԺԴԿ-ին հնարավորություն ընձեռվեց իր ձեռքը վերցնելու երկրի համար չափազանց կարեւոր պորտֆելներից մեկը, ինչն, անշուշտ, գալիք ընտրություններում համագործակցության եզր ստեղծելու հիմք է ծառայում:

Որ թեկնածության առաջադրումն ակնհայտ քաղաքական բովանդակություն ուներ, վկայեց նաեւ ընդդիմության եւ հատկապես ՀԺԿ-ի հակադարձ դիրքորոշման արտահայտությունը: Բանն այն է, որ Գագիկ Ասլանյանը պատգամավոր է ընտրվել ՀԺԿ ցուցակով եւ փաստորեն ՀԺԿ-ին կանգնեցնում էր անհարմար դրության առջեւ: «Մեր դիրքորոշման պատճառը շատ հստակ է: Գտնում ենք, որ գիտությունների դոկտորին փոխարինելը տնտեսագիտության հետ ոչ մի կապ չունեցող անձով այն դեպքն է, երբ Կարեն Սերոբիչն ասում էր՝ ում ինչ պաշտոն տալիս են, «պարկան» թեւի տակ է դնում, ասում՝ շնորհակալ եմ: Չի կարելի այդ կարեւորագույն պաշտոնում նշանակել մարդու, որն իր կրթական մակարդակով եւ աշխատանքային փորձով չի համապատասխանում չափանիշներին: Այդ պաշտոնում ընտրված անձը պետք է լինի մարդ, որն սկզբունքի տեր է, որն իր պաշտոնը կարող է անկաշառ զբաղեցնել: Այս առումով թեկնածությունը որեւէ տրամաբանության չի են-

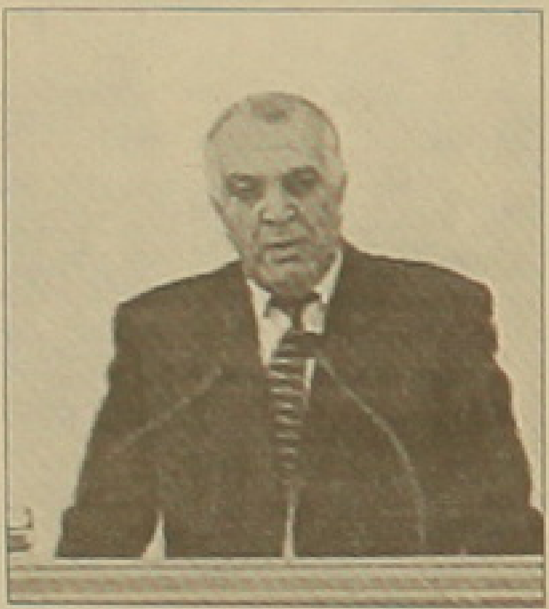

Գագիկ Ոսկանյան

վել: Այս առիթով Գագիկ Ասլանյանը՝ ԺԴԿ նախագահը, ասաց, թե նշելու առիթ ունեն՝ նախ Ոսկանյանի ընտրության, ապա նաեւ՝ կուսակցության միամյակի առիթներով: Ինքը՝ Վերահսկիչ պալատի նորընտիր նախագահը, ըստ ամենայնի, այլ փաստականություն է վարելու իր իրավասությունների շրջանակներում եւ անուղղակիորեն անգամ քննադատեց իր նախորդին՝ Աշոտ Թավադյանին. «Ես չեմ կարեւորում, որ այդ պաշտոնում պետք է տնտեսագետ լինի: Որովհետեւ իմ աշխատանքային փորձը ցույց է տալիս, որ կարող եմ, ի վիճակի եմ ղեկավարել պալատի աշխատանքները: Իրավական տեսակետից բոլոր հիմքերը ճիշտ էին Թավադյանի առումով: Ամենակարեւորն այն է, որ Վերահսկիչ պալատը պետք է միայն թերություններ արձանագրող

«Ովքեր բարձրացնում են այդ հարցը, պետք է իմանան, որ պալատը գործում է ԱԺ-ի հաստատած ծրագրով: Եթե ծրագրում ընդգրկված լիներ ԱԺ-ի ծախսումների մասը, բնականաբար այդ մասը պետք է ուսումնասիրվեր»:

Ինչեւէ, պետք է արձանագրել, սակայն, որ որքան անսպասելի չէր այս ընտրությունը, նույնքան տարակուսելի է այն փաստը, որ խորհրդարանը պարզապես աչք է փակում մի քանի ակնհայտ բացթողումների վրա:

Առաջին՝ արդյոք ԱԺ նախագահի քայլերը չե՞ն հակասում օրենքի հետադարձ ուժ չունենալու սկզբունքին: Արդյոք պաշտոնավարման 6 տարվա ժամկետը չպե՞տք էր հաշվել 1999-ից, երբ նշված օրենքում ժամկետի փոխման առումով փոփոխություն մտցվեց:

Երկրորդ՝ այդ ինչպե՞ս է Գ. Ոսկանյանը ներկայացնելու, ասենք, չարաշահումների ամբողջական շղթաներ, եթե չի ընդունում հաշվետվության մանրամասն եւ «մի ամբողջ գրքույկով» ներկայացնելու տարբերակը:

Երրորդ՝ նախ ինչո՞ւ ԱԺ-ն Վերահսկիչ պալատի գործունեության ծրագիրը ներկայացնելիս որպես ուսումնասիրության ենթակա ոլորտ չէր ընդունում սեփական ծախսումները, եւ եթե դա ընդամենը թյուրիմացության արդյունք է, ապա ինչո՞ւ ոչ մի պատգամավոր հանձն չի առնում այս առումով «Ծրագրում» փոփոխություն մտցնելու առաջարկություն ներկայացնել:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Առաջիկայում Հայաստանում կաճեն գազի սպառման ծավալները

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թեեւ այս տարի Հայաստանում գազի նվազ պահանջարկ է եղել, սակայն երկրի տնտեսության համար անչափ կարեւոր այդ էներգակրի սպառման ծավալների մեծացումը առաջիկայում անխուսափելի է՝ նկատի առնելով գազիֆիկացվող բնակավայրերի ավելացման աշխատանքները, վերագործարկվող կամ հզորություններն ավելացնող ձեռնարկությունների թվի մեծացումը: Այս մասին հայտարարել է ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը սեպտեմբերի 11-ին ընդունելով «Գազպրոմ» ԲԲԸ-ի պատվիրակության ներկայացուցիչներին ընկերության վարչության նախագահի տեղակալ Ալեքսանդր Ռյազանովի գլխավորությամբ:

Պատվիրակությունը Հայաստան է ժամանել մասնակցելու «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ-ի տնօրենների խորհրդի հերթական նիստին:

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ կառավարության Տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, հանդիպման ընթացքում քննարկվել են «Հայռուսգազարդին» ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Ռուսաստանի կառավարության հնարավոր աջակցությանը վերաբերող հարցեր: Զրուցակիցները հույս են հայտնել, որ համեմատաբար էժան այդ էներգակրի սպառման շուկան մեր հանրապետությունում ընդլայնելով՝ առավելագույնս հաշվի կառնվեն եւ բնակչության, եւ պետբյուջեի շահերը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՍԿԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ · Ընթացիկ

ԿԸՀ

Թեկնածուների կրթական ցենզը հաշվի չի առնվի

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի երեկվա նիստում երեք հարց քննարկվեց: Առաջինով սահմանվեցին համայնքի ղեկավար եւ ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամում եղած միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագրի ձեւը եւ ներկայացնելու կարգը: Համայնքի ղեկավար եւ ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուները ոչ ուշ, քան ընտրությունների ավարտից 15 օր հետո իրենց գրանցած ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին են ներկայացնում հայտարարագիրը: Ընտրատարածքային հանձնաժողովը յուրաքանչյուր հայտարարագիր ստանալուց հետո 3 օրվա ընթացքում դրանք ուղարկում է ԿԸՀ-ի վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն: Մեկ ամսվա ընթացքում ստուգված եւ ամփոփված տվյալները ներկայացվում են ԿԸՀ-ի քննարկմանը: Ուշադրություն դարձվեց այն հանգամանքին, որ նախորդ ընտրություններին հայտարարագրերին առնչվող խախտումները լուրջ իրավական հետեւանքներ չունեցան, եւ այս ընտրություններին ԿԸՀ-ն մտադիր է հետամուտ լինել դատաիրավական ատյանների կողմից օրենքի պահանջին հետեւելուն:

ԿԸՀ անդամները գործող օրենքի թերություն համարեցին նաեւ այն, որ թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամում եղած միջոցների սահմանափակումներ օրենքը չի նախատեսում:

Քննարկված հաջորդ հարցը համայնքի ղեկավարի թեկնածուի կրթական ցենզին էր վերաբերում: Ընտրական օրենսգրքում թեկնածուի կրթական ցենզին վերաբերող կետ չկա, տեղական ինքնակառավարման օրենքը, սակայն, նշում է, որ թեկնածուն պետք է ունենա միջին մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթություն: Օրենքի այս հակասությունը հարթվում է ՀՀ իրավական ակտերի օրենքով, որը հակասության դեպքում նախատեսում է առաջնորդվել ավելի վաղ ընդունված օրենքով, ուստի այս պարագայում ԿԸՀ-ն պետք է ղեկավարվի ՀՀ ընտրական օրենսգրքով:

ԿԸՀ նախագահ Արտակ Սահրադյանի խոսքերով, հանձնաժողովը կողմնակից է, որ կրթական ցենզը հաշվի առնվի: Ավելին՝ նա անհրաժեշտ է համարում նաեւ առողջության եւ քրեական անցյալի վերաբերյալ վկայականների պահանջը: Հարցը, սակայն, 1999 թ.-ից քննարկվել եւ այդպես էլ չի ընդունվել ԱԺ պարագայում, բայց նախատեսված է տեղական ինքնակառավարման օրենքով: Օրենքների հակասության պայմաններում, սակայն, դարձյալ պետք է ՀՀ ընտրական օրենսգրքով ղեկավարվել:

Որոշակի խմբագրմամբ ընդունվեց նաեւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների քվեաթերթիկներում փոփոխություններ կատարելու կարգը: Դատարանի վճռով թեկնածուի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու դեպքում ընտրատարածքային հանձնաժողովը պետք է ապահովի այդ թեկնածուին վերաբերող տողի ամբողջական վերացումը՝ թանաքով ջնջելով կամ նոր քվեաթերթիկ տպագրելով:

Թեկնածուների գրանցման հետ կապված դատական վեճի առկայության դեպքում քվեաթերթիկների թողարկումը կիրականացվի ՀՀ ընտրական օրենսգրքով սահմանված ժամկետի վերջին օրը՝ քվեարկությունից չորս օր առաջ:

Մ. Հ.

ԳՈՒՅԺ

Վախճանվել է Վիրահայոց թեմի առաջնորդ գերշ. Տ. Գեւորգ արք. Սերայդարյանը

Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնից խոր ցավով տեղեկացնում ենք, որ սեպտեմբերի 10-ի լույս 11-ի գիշերը, Թբիլիսիում անակնկալ վախճանվել է Մայր աթոռի ավագագույն եկեղեցականներից Վիրահայոց թեմի առաջնորդ գերշ. Տ. Գեւորգ արք. Սերայդարյանը:

Հանգուցյալ սրբազանը երեսուն տարիներ հոգեւոր առաջնորդն էր Վիրահայոց թեմի՝ արժանիորեն վաստակելով սերն ու հարգանքը վիրահայության: Մայր աթոռում մշտապես բարձր է գնահատվել Սրբազան հոր ծառայասիրությունը, ազնվությունն ու անկեղծությունը եւ Սբ. Էջմիածնի հանդեպ անսակարկ հավատարմությունը:

Գերշ. Տ. Գեւորգ արք. Սերայդարյանը (ավազանի անունով՝ Կարպիս) ծնվել է 1938 թ. Բուխարեստում: Հայրենադարձել է 1948 թ.: 1956 թ. Երեւանում միջնակարգ կրթություն ստանալուց հետո ընդունվել է Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի հոգեւոր ճեմարան: 1962 թ. ավարտելով ճեմարանը՝ ձեռնադրվել է սարկավագ: 1964 թ. ձեռնադրվել է կուսակրոն քահանա, իսկ մեկ տարի անց ստացել վարդապետական աստիճան: 1968-1971 թթ. հոգեւոր ծառայության է անցել Դոնի Ռոստովում: 1972 թ. Ամենայն հայոց Վազգեն Ա կաթողիկոսի սրբատառ կոնդակով նշանակվել է Վրաստանի հայոց առաջնորդական տեղապահ, իսկ 1973 թվականից՝ առաջնորդ վիրահայոց թեմի: 1973 թ. ստացել է ծայրագույն վարդապետական աստիճան եւ նույն թվականին ձեռնադրվել է եպիսկոպոս: 1995 թ. արժանացել է արքության պատվի: Եղել է Գերագույն հոգեւոր խորհրդի անդամ: 1971 թվականից Գեւորգ սրբազանն էր կազմում ու խմբագրում Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի պաշտոնական օրացույցները:

Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի միաբանությունը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի գլխավորությամբ, պաշտոնեությունը եւ հավատացյալ դասը խորապես սգում են Սրբազան հոր անժամանակ մահը եւ աղոթում հանգուցյալի հոգու հանգստության համար:

Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի:

ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ

Մինսկի խմբի սպասվող այցից մեծ ակնկալիքներ չկան

Սկիզբը էջ 1

Այս հանդիպումներից հետո ՀՀ արտգործնախարարը կմասնակցի դարձյալ ՄԱԿ-ի հովանու ներքո կազմակերպվելիք «Եվրասիա. նոր տնտեսական եւ անվտանգության շրջանակ» մեկօրյա խորհրդաժողովին: Այնուհետեւ Վարդան Օսկանյանը մեր տարածաշրջանին առնչվող դասախոսություններ կունենա ամերիկյան մի քանի համալսարաններում:

Նախարարն անդրադարձավ նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի հերթական այցին, որ ակնկալվում է սեպտեմբերի վերջին: Արտգործնախարարը հայտնեց, որ ինքն այս այցից առանձնահատուկ ակնկալիքներ չունի, քանի որ չեն սպասվում նոր առաջարկներ: Այնուամենայնիվ, ըստ պրն Օսկանյանի, համանախագահներին հետաքրքրական կլինի որոշ մանրամասների տեղեկանալ Քոչարյան-Ալիեւ վերջին՝ չորսժամյա հանդիպումից: Այդ հանդիպումը գնահատելու լրագրողների խնդրանքին պրն Օսկանյանը պատասխանեց. «Նախագահն ինձ մանրամասներ ներկայացրել է, եւ կարծում եմ, հանդիպման ամբողջական պատկերն ունեմ: Վերջինս դրական մթնոլորտում է անցել, եւ դրական տեղաշարժ է գրանցվել որոշ հարցերում՝ առանց դրանք ավարտին հասցնելու: Այնպես որ, օբյեկտիվորեն հանդիպումը դրական է եղել»:

Մեկնաբանելով այն տեսակետը, թե վերջին ժամանակներս ավելի ու ավելի են հաճախակի դառնում մեծ տերությունների հայտարարությունները Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության մասին, պրն Օսկանյանը հայտարարեց, թե ԼՂ խնդրում միջազգային հանրության դիրքորոշման մեջ կոշտացում չի եղել: Ըստ ՀՀ արտգործնախարարի, ընդհակառակը, մեղմացում կա: Նախարարը պարզաբանեց, թե Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության վերաբերյալ հայտարարությունները չեն դադարում 1991 թ.-ից ի վեր, եւ միայն վերջին ժամանակներս հայտարարությունները շարունակություն են ունենում նշելով, որ ԼՂ հարցը պետք է լուծվի կողմերի բանակցություններով, այսինքն՝ առանց նախապայմանների: Սա էլ Վ. Օսկանյանը գնահատում է որպես մեղմացում:

Առանց նախապայմանների բանակցությունների համատեքստում Վ. Օսկանյանը խոսեց նաեւ հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման մասին: Պրն Օսկանյանը հույս հայտնեց, թե Թուրքիայում նոր կառավարության ձեւավորումից հետո կվերսկսվեն իր եւ իր թուրք գործընկերոջ բանակցությունները, եւ որ Թուրքիան կդիմի առանց նախապայմանների բանակցությունների:

Իրաքի հանդեպ ԱՄՆ-ի հնարավոր ռազմական գործողությունների վերաբերյալ մեր երկրի տեսակետը ներկայացնելով՝ պրն Օսկանյանը նշեց, թե իրենք ամեն դեպքում հույս են հայտնում, որ ռազմական գործողություններ չեն լինի: «Քանի որ ցանկացած գործողություն բացասական հետեւանքներ է բերելու տարածաշրջանում»:

Սեպտեմբերի 11-ին ԱՄՆ-ում Հայաստանը ներկայացվեց դեսպանի մակարդակով

Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության տարելիցի առթիվ Մ. Նահանգներում կազմակերպված հիշատակի միջոցառումներին Հայաստանը ներկայացրել է ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպանը: Թե ինչո՞ւ է Հայաստանը ներկայացվել դեսպանի մակարդակով, երբ Ադրբեջանից, ասենք, հիշատակի միջոցառումներին մասնակցելու էր մեկնել արտգործնախարարը, մեր ԱԳՆ մամլո խոսնակ Ջոնիկ Աղաջանյանը պարզաբանեց, որ հրավերը թույլ էր տալիս դիմել ընդունված պրակտիկային եւ միջոցառումներին ներկայանալ այդ մակարդակով: Իսկ արտգործնախարարի մեկնումը սեպտեմբերի 11-ին Ջ. Աղաջանյանը աննպատակահարմար համարեց զուտ տեխնիկական առումով, քանի որ Վարդան Օսկանյանը Հայաստանը պիտի ներկայացնի ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի հերթական գագաթաժողովին, որը կմեկնարկի սեպտեմբերի 14-ին:

Արտգործնախարարությունում ասվեց նաեւ, թե վերոհիշյալ գագաթաժողովին Ադրբեջանի պատվիրակությունը հավանաբար կգլխավորի նախագահ Հեյդար Ալիեւը:

Լ. Գ.

Մի դերասանի թատրոն

Սկիզբը էջ 1

«Վերջին առերեսումից ինձ համար ակնհայտ դարձավ, որ այս ամենի հետեւում կան որոշ ուժեր, որոնք խանգարում են արդարությունն ի հայտ բերելուն», սկսեց Վռամ Գալստյանը: Ապա խոսեց այն մասին, որ իր նկատմամբ միշտ կիրառվել են սպառնալիքներ, որոնցով ստիպել, արգելել են չասել ճշմարտությունը: Դա նպատակ է հետապնդում վախի մեջ պահել իրեն:

Հունանյանների քեռին այնուհետեւ հայտարարեց, որ այլեւս ոչ համբերելու տեղ ունի, ոչ էլ ցանկանում է զսպվել: Հետաքրքրական է, ըստ Վռամ Գալստյանի, երբ ինքը ցանկացել է տալ Էդիկ Գրիգորյանի անունը, որպես գլխավոր կազմակերպչի, իրեն ներարկումներ են արել՝ մի քանի օր թողնելով թմրած վիճակում:

Հետո նկարագրելով, թե «մեկուսարանի պետից մինչեւ վերջին աշխատողով ստիպողաբար ձեռնաշղթաներ են հագցրել, ներարկումներ կատարել», Վռամ Գալստյանը լաց եղավ՝ այդուհետեւ մեկընդմեջ խոսքը շարունակելով խզվող ձայնով:

«Ես չգիտեմ, թե այդ ուժերը ովքեր են, ինչ են: Դա կարող են ասել Նաիրին եւ Էդիկը», վերադառնալով ահաբեկիչների «հետեւում կանգնած որոշ ուժերին», ասաց Հունանյանների քեռին: Իսկ թե պահունակներն ի՞նչ պետք է անեին, «Էդիկն ասաց, որ թող մնա, մենք դուրս կգանք, կգան կտանեն: Այս ամենը վկայում է Էդիկի մասնակցությունը կազմակերպչական աշխատանքներին», շարունակեց ամբաստանյալը:

Հետո «քեռին» շեղվեց. «Նրանք (ենթադրվում է Նաիրին, Էդիկը եւ Կարենը- Ա.Հ) ովքե՞ր էին, ինչի՞ վրա էին հույս դրել, որ հեղաշրջում անեին: Ես համոզված եմ, որ այդ ուժերը մինչեւ այսօր էլ պաշտպանում են Էդիկին: Դրա համար էր նա սպառնում, թե քո մասին չես մտածում, երեխաներիդ մասին մտածիր»:

Վռամ Գալստյանը խոսեց իր հորը, կնոջը եւ երեխաներին ԱԱՆ մեկուսարան տանելու, իր ընտանիքի անդամների ձայներն անընդհատ լսելու, նաեւ ընտանիքի ապահովության մասին: «Ես այս ոչնչությունների քեռին եմ, բայց ես այն մարդը չեմ եղել, որ զենք վերցնեմ եւ դուրս գամ իշխանությունների դեմ, ինձ խաբել են»:

Հետաքրքրական մի փաստ էլ նշեց ամբաստանյալը: Ըստ նրա, ահաբեկչությունից մեկ-երկու օր առաջ ինքն իմացել է, որ Հունանյան եղբայրներն ու Էդիկը փորձելու համար մտել են ԱԺ: «Քեռին» շարունակեց զարմանալ. «Էդիկն ամեն ինչ արել է, որ անմեղ ձեւանա: Իսկ Նաիրին խակ է, այդքան բան նրա ուղեղին չի հասնում»: Հետո ավելացրեց. «Եթե իմ հետագա կյանքը կրեմ նույն կերպ, ես պատրաստ եմ հենց հիմա իմ կյանքին վերջ տալ»:

Այդպիսի փորձեր «քեռին» կատարել է 2 անգամ՝ անարդյունք:

Այս ամենից հետո Վռամ Գալստյանն ավելացրեց եւս «1 փաստ. ընդմիջման ժամանակ մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանը Էդիկի պաշտպան Կարո Աղաջանյանին ասել է, որ մի բան կանեն՝ Էդիկը պլստա դուրս գա»:

Հետագա խոսքը վերաբերում էր ընտանիքի անվտանգությանը: Դատավորը նշեց, որ Վռամի ընտանիքին որեւէ սպառնալիք պարզելու դեպքում դատարանը միջոցներ կձեռնարկի: «Ինչ վերաբերում է առեղծվածային սպառնալիքներին, ստսկումներին, մենք կպարզենք», ասաց դատավորը:

Սամվել Ուզունյանն ավելացրեց նաեւ, որ պաշտպանողական նշանակությամբ Վռամ Գալստյանը որեւէ բան չավելացրեց:

Երբ «քեռին» ավարտեց հայտարարությունը, քրոջ ավագ որդին հայտնեց, որ միջնորդություն կներկայացնի՝ «քեռու» համար հոգեբան հրավիրելու համար: Վռամ Գալստյանը պատասխանեց, որ հոգեկան հիվանդը Նաիրին է եւ «շատ կարճ ժամանակից ուրվական է դառնալու»:

Էդիկ Գրիգորյանը փորձեց հետ չմնալ «քեռուց». «Իմ եւ Վռամի միջեւ առերեսում չի եղել: Որոշ դրվագներ Վռամի հայտարարության մեջ նոր էին, առաջիկայում ես էլ տվյալներ կներկայացնեմ դատարանին»:

Եթե մինչ այդ պահը Վռամ Գալստյանի խոսքն էր հաճախ անհեթեթ հնչում, ապա Էդիկ Գրիգորյանից հետո անհեթեթություններ դուրս տալու ողջ հնարավորությունն օգտագործեց Կարեն Հունանյանը:

Ի պատասխան Վռամ Գալստյանի մեղադրանքի, մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանը (եւ ոչ միայն ինքը) վստահեցրեց, որ նախաքննության նյութերն իրեն բերում են այն ներքին համոզման, որ ահաբեկչության գլխավոր կազմակերպիչը Էդիկ Գրիգորյանն է:

Այնուհետեւ Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի ներկայացուցիչ Օլեգ Յունոշեւը միջնորդություն ներկայացրեց: Նախ, նա միջնորդեց անմիջապես ապահովել Վռամ Գալստյանի ընտանիքի անվտանգությունը, որ Հունանյանների քեռին կարողանա անկաշկանդ խոսել եւ հնարավորություն լինի նրան արդյունավետ հարցաքննել: Ապա պրն Յունոշեւն ավելացրեց, որ պետք է ստանալ Վռամ Գալստյան-Նաիրի Հունանյան-Էդիկ Գրիգորյան առերեսման նյութերը:

Ինչ վերաբերում է Վռամ Գալստյանի ընտանիքի խնդիրներին, ապա դատավոր Սամվել Ուզունյանը նշեց, որ դատարանը կճշտի այդ հանգամանքները, ուստի կարող են չընդհատել դատավարության ներկա փուլը եւ կրկին հարցաքննել Վռամ Գալստյանին: Վերջինս հավելեց, որ կպատասխանի ցանկացած հարցի:

Նաիրի Հունանյանը միջնորդեց «քեռու» ցուցմունքի ժամանակ իրեն հեռացնել դահլիճից, ավելացնելով, որ համ էլ որեւէ ազդեցություն իր կողմից չի լինի: Կրտսեր եղբայրն, ինչպես միշտ, մի քիչ անհեթեթ խոսեց ինչ-ինչ բաներից, որից հետո, չգիտես ինչու, ոտքի կանգնեց Նաիրի Հունանյանի պաշտպանն ու դժգոհեց, թե դատարանն անտեսում է պաշտպանական կողմին, անգամ բարձրախոսները հեռու են պահվում իրենցից:

– Ի՜նչ ողբալի է ձեր վիճակը,– արձագանքեց դատավոր Ուզունյանը:

Նաիրի Հունանյանի պաշտպանը շարունակեց, արդեն դասախոսելով եւ խոսքն ուղղելով Վռամ Գալստյանին, թե նրա կողմից ընկերներին մեղադրելը դավաճանություն է: Փոքրիկ դասախոսություն էլ կարդաց Սամվել Ուզունյանը՝ զգուշացնելով, որ ամբաստանյալներին վիրավորելու՝ դավաճան կոչելու իրավունք պաշտպանը չունի:

Ինչեւէ, Նաիրի Հունանյանի միջնորդությունը բավարարվեց: Երբ դահլիճից հեռացվեցին ամբաստանյալները, բացի Վռամ Գալստյանից, սկսվեց իսկական զավեշտ: Վռամ Գալստյանն իրեն քիչ ագրեսիվ, ավելի խռոխտ էր պահում՝ դարձյալ խոսելով ինչ-որ սպառնալիքների, ընտանիքի անդամների ձայների մասին:

Հարցաքննությունն այդպես էլ անիմաստ շարունակվեց:

Տարաբնույթ

Մամուլի ծանր վիճակի հիմնական պատճառը մարդկանց աղքատացումն է

Փաստում են սոցիոլոգիական հետազոտության արդյունքները

Հայաստանի տպագիր մամուլի ծանր վիճակը գաղտնիք չէ որեւէ մեկի համար: Դա, անշուշտ, ունի իր օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառները: «Թերթերի ընթերցանությունը Հայաստանում» թեմայով, IREX-Promedia-ի պատվերով, Հայկական սոցիոլոգիական ընկերակցության 2002 թ. փետրվար-մարտին անցկացրած սոցիոլոգիական հարցումներն արտացոլել են այստեղ առկա պատկերը: Ցավոք, ինքնաքննադատաբար պետք է խոստովանել, որ այս ուսումնասիրությանը մեր մամուլը քիչ անդրադարձավ: Սակավաթիվ հրապարակումներից մեկը, որը մասամբ էր անդրադարձել հարցման արդյունքներին, ավելի ճիշտ՝ արդյունքներից ընդամենը մեկին, եղավ մեր թերթում: Խոսքը «Նոյյան տապան» լրատվական գործակալությունից ստացված «Հարցվածների սոսկ 1,5 տոկոսն է վստահում Հայաստանի տպագիր մամուլին» հրապարակման մասին է: Հենց այս հրապարակումն էլ առիթ հանդիսացավ անդրադառնալու Promedia-ի պատվերով կատարված ուսումնասիրություններին, ինչպես նաեւ այդ կապակցությամբ արված եզրահանգումներին:

Վերոհիշյալ հրապարակման մեխը հարցման այն արդյունքն է, համաձայն որի հարցվածների ընդամենը 1,5 տոկոսն է վստահում տպագիր մամուլին, ինչի շուրջ էլ եզրակացություններ է արել ԶԼՄ-ների կովկասյան ինստիտուտի (ԿԻ) փոխտնօրեն Մարկ Գրիգորյանը: Ինչպես ասում են՝ «Պլատոնն իմ բարեկամն է, բայց ճշմարտությունն ավելի թանկ է» սկզբունքով առաջնորդվելով, փորձենք անդրադառնալ հարցման արդյունքներին եւ Մարկ Գրիգորյանի մեկնաբանություններին:

Իսկապես, վստահությունը թերթերի նկատմամբ ամենացածրն է: Հարցվողների 1,4 տոկոսն է վստահում մամուլին: Սրան ԶԼՄ-ների կովկասյան ինստիտուտի փոխտնօրենը հակադրում է ինստիտուտի հետազոտությունները 5-6 տարի առաջվա պատկերի մասին, համաձայն որոնց թերթերի տպաքանակն ավելի բարձր էր, եւ նրանց չէր վստահում ընդամենը ընթերցողների 1/5 մասը: Նախ՝ անհասկանալի է, թե այս տարի ստեղծված հասարակությունն ինչպես է ուսումնասիրել 5-6 տարի առաջ եղած կարծիքները: Այնուհետեւ, եթե, այնուամենայնիվ, ինստիտուտին հաջողվել է ինչ-որ ձեւով այդ ուսումնասիրությունը կատարել, ապա հաշվի չի առել շատ կարեւոր մի հանգամանք: Promedia-ի հարցման մեջ խոսքը հարցվողների մասին է, իսկ Կովկասյան ինստիտուտի հետազոտության մեջ՝ ընթերցողների:

Մինչդեռ զուտ ընթերցողների շրջանում Promedia-ի հարցումը հետեւյալ ցուցանիշն է արձանագրել: Պաշտոնական, ընդդիմադիր, մասնավոր մամուլին եւ բոլորին վստահողների տոկոսը կազմել է 49,7: Սա, իհարկե, տարբերվում է 1,4 տոկոսից, բայց Մարկ Գրիգորյանն այս ցուցանիշին չի անդրադարձել: Կովկասյան ինստիտուտի փոխտնօրենը չի անդրադարձել նաեւ հարցման այլ ցուցանիշների: Օրինակ, հարցվողների կեսը՝ 51,7 տոկոսը, պարբերաբար թերթեր է ընթերցում, այդ թվում 14,4 տոկոսը՝ մշտապես, 15,6 տոկոսը՝ շաբաթը մի քանի անգամ, 21,8 տոկոսը՝ ժամանակ առ ժամանակ:

Կովկասյան ինստիտուտի փոխտնօրենն այնուհետեւ նշում է, որ 1992-94 թթ. չնայած գնողունակությունը ցածր էր, թերթեր մարդիկ գնում էին: Դարձյալ առաջին հայացքից կարծես թե ամեն ինչ ճիշտ է: Մինչդեռ տեղափոխվենք այդ մութ ու դաժան տարիները եւ փորձենք վերհիշել իրադարձությունները: Էներգետիկ ճգնաժամի պատճառով բնակչությունն ի վիճակի չէր օգտվելու էլեկտրոնային միջոցների լրատվությունից: Իսկ գազամուղի անընդհատ պայթեցումների եւ դրա վերականգնման, ղարաբաղյան պատերազմի ռազմաճակատներում ընթացող գործողությունների մասին տեղեկատվությունը հանրությունն իմանում էր գլխավորապես թերթերից: Ինչ վերաբերում է գնողունակությանը, ապա, ճիշտ է, ցածր էր նաեւ 1992-94 թթ., բայց սոցիալական բեւեռացումը, կենսամակարդակի համընդհանուր անկումը դեռ նոր-նոր էր սկսվել: Իսկ թերթերի արժեքն էապես ցածր էր եւ, ի տարբերություն ներկայի, բնակչի ընդհանուր ծախսերի չնչին մասն էր կազմում: Հետեւաբար, կարող ենք փաստել, որ այս վկայակոչումները տեղին չեն:

Քննադատությանը չեն դիմանում Մարկ Գրիգորյանի այն պնդումները, թե մամուլի ներկայիս վիճակը պայմանավորված է անվստահությամբ, հրապարակվող նյութերի բազմազանության պակասով, միեւնույն ասուլիսը կամ իրադարձությունը նկարագրելով եւ այլն: Ընդունելով հանդերձ, որ այս եւ թվարկված մի շարք այլ գործոններ, իրոք, բացասաբար են անդրադառնում մամուլի վիճակի եւ հեղինակության վրա, հարկ ենք համարում նշել, որ որոշիչ գործոններն ուրիշ են:

Դարձյալ անդրադառնանք Promedia-ի պատվերով Հայկական սոցիոլոգիական ընկերակցության հարցումների արդյունքներին եւ եզրակացություններին: Համաձայն դրանց, ընթերցանության անկման «հիմնական պատճառը թերթերի թանկությունն է, ավելի ճիշտ՝ մարդկանց միջոցների բացակայությունը»: Հարցվողների 30,5 տոկոսը նշել է, որ նախկինում կարդացել է թերթեր, բայց այսօր դադարել է կարդալ՝ գնելու միջոցներ չունենալու պատճառով: Ճիշտ է, մտահոգիչ է նաեւ վստահությունն ու հետաքրքրությունը թերթերի նկատմամբ կորցրած լինելու պատճառով հարցվողների 20,9 տոկոսի թերթ ընթերցելուց հրաժարվելը:

Թերթերի ծանր վիճակի մեկ այլ կարեւոր գործոն են թերթի՝ որպես բիզնեսի տեսակի զարգացման համար աննպաստ պայմանները: Դրանք են մամուլի տարածման անկատար ցանցը, շուկայի պահանջարկի ուսումնասիրված չլինելը, տպագրական թղթի միջազգային գներից թանկ լինելը: Սրանք բոլորովին էլ աննշան փաստարկներ չեն:

Ինչ վերաբերում է դարձյալ Մարկ Գրիգորյանի բերած այն փաստին, որ լրագրողներից շատերը չունեն բավարար կրթական հիմք, լեզվի որակն է կաղում եւ այլն, ապա պարզ է, որ դա նույնպես իրականության մաս է կազմում: Սակայն պրն Գրիգորյանին պետք է հայտնի լինի, որ նշված թերությունները թերթերից ավելի հաճախ են հանդիպում եւ ավելի ակնառու են հեռուստաընկերություններում կամ ռադիոյում: Պարզապես հայտնի ճշմարտություն է, որ էլեկտրոնային լրատվամիջոցներն իրենց բնույթով եւ տեխնիկական հնարավորություններով շատ ավելի ազդեցիկ են: Բացի դրանից, հեռուստատեսությունն ու ռադիոն նորություններ են հեռարձակում օրվա ընթացքում մի քանի անգամ, իսկ օրաթերթերը տպագրվում են օրական միայն մեկ անգամ: Ինչեւէ:

Ամփոփելով վերոշարադրյալը, հարկ ենք համարում նշել, որ մեր մամուլն իսկապես ծանր վիճակում է, սակայն այդ վիճակը չի կարելի շահարկել: Անհրաժեշտ է հստակորեն սահմանազատել դրա օբյեկտիվ ու սուբյեկտիվ պատճառները, որպեսզի յուրաքանչյուրս մեր չափով նպաստենք հաղթահարմանը: Ի դեպ, ԶԼՄ-ների կովկասյան ինստիտուտն իր դրական մասնաբաժինն ունի այդ գործում, հետեւաբար կարող է շարունակել իր գործունեությունը՝ զերծ մնալով սուբյեկտիվ եզրակացություններից:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայ վիրաբուժության կաղնին՝ Գասպար Մելքոնյան

Ծնվել է 1881 թ. Ախալցխայում: Ծննդավայրի դպրոցն ավարտելուց հետո ուսումը շարունակեց Օդեսայում եւ Փարիզում: Վերադառնալով Անդրկովկաս, նորընծա բժիշկը մեկ տասնամյակ գործեց Թիֆլիսի Միխայլովյան հիվանդանոցում որպես վիրաբույժ: Երեւանում նշանակվեց միակ հիվանդանոցի վիրաբուժության բաժնի վարիչ, համալսարանի նորաստեղծ բժշկական ֆակուլտետում դասավանդեց վիրաբուժություն: Երեսնականի կեսերին մեկ տասնամյակ ղեկավարեց Հայաստանի բժշկական ընկերության վիրաբուժական մասը: Տարիներ շարունակ Երեւանի բժշկականի հոսպիտալային վիրաբուժության ամբիոնի վարիչն էր: Մեծ հայրենականի տարիներին Հայաստանի էվակոհոսպիտալների գլխավոր վիրաբույժ-խորհրդատուն էր:

Բժշկագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Գասպար Մելքոնյանի գիտական հետազոտությունները հիմնականում վերաբերում են ոսկրապատվաստման, ծայրամասային նյարդերի, կրծքավանդակի մասերի վնասվածքների բուժման հարցերին: Առաջարկել է ուղիղ աղիքի, շարժուն երիկամի ամրացման նոր եղանակ, որ իր անունով է կոչվում եւ մտել է հանրագիտարան: Բժշկապետը նկարագրել է օրգանիզմից դուրս ոսկրի գոյացման ու աճման բացառիկ դեպքեր, տվել գիտական եւ կլինիկական նկարագիրը, վիրահատության արդյունավետ ձեւը եւ անձամբ կիրառել:

Ազգային վիրաբուժության նախապետը զբաղվել է վիրաբուժության կազմավորման եւ զարգացման հիմնահարցերով, ընդգծել, որ ժամանակակից վիրաբուժության նվաճումները պայմանավորված են բնագիտության ու տեխնիկայի հաջողություններով, անեսթեզիոլոգիայի եւ ռեանիմատոլոգիայի զարգացմամբ, որոնք հնարավորություն են ընձեռում կիրառել կենսական կարեւոր եւ դժվարամատչելի օրգանների (սիրտ, թոքեր, ողնուղեղ, գլխուղեղ) հիվանդությունների բուժման կլինիկա-փորձարարական մեթոդներ:

«Վիրաբուժության ալֆան եւ օմեգան» աշխատության մեջ բժշկապետը նշում է. «Հնագիտական աղբյուրներն ու ձեռագրերը վկայում են, որ հիվանդների բուժման եւ վիրահատման փորձեր են կատարվել տակավին քարե դարում: Վիրաբույժները կատարել են արյան բացթողում, կեսարյան հատում, միզապարկի քարի հեռացում: Միջնադարյան բժշկագիտությունը խուսափում էր արյունային միջամտությունից, արգելում դիակների վրա անատոմիայով զբաղվել: Մինչդեռ վիրաբուժության զարգացման հիմքը անատոմիայի բնագավառի հաջողություններն են, ծայրասման տեխնիկան:

Հայ վիրաբույժները կատարելագործել են աճուկային ճողվածքահատման եւ քարահատման տեխնիկան, որ լայնորեն կիրառվեց աշխարհում: Հենց դա էլ եղավ մեր ներդրումը վիրաբուժության մեջ»: Այս մեծածավալ աշխատությունը բժշկական ուսումնարանների եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների դասագիրք է:

Ռուսաստանում վիրաբուժության զարգացմանը նպաստեցին Ն. Պիրոգովի, Ա. Բոբրովի, Պ. Դյակոնովի, Ն. Վիլյամինովի ոչ միայն հիմնարար աշխատությունները, այլեւ նրանց ուսմունքն առ այն, որ բժշկագիտությունը պետք է զարգանա նեղ մասնագիտությամբ: Հայ վիրաբույժը, ողջունելով ռուս գործընկերների տեսակետը, ավելացրեց, որ վիրաբուժությունը պետք է հեռացնի ոչ միայն ախտահարված օրգանները, այլեւ պլաստիկ վիրահատության միջոցով նրբորեն շտկի բնածին եւ ձեռքբերովի արատները: Վիրաբուժության առաջընթացը պայմանավորված է արյան փոխներարկման, ցավի կանխարգելման, անտիբիոտիկների լայն օգտագործման լավագույն մեթոդների մշակմամբ եւ կիրառմամբ: Այդ բոլորի կլինիկա-փորձարարական օրինակը ցույց է տվել Գասպար Մելքոնյանը իր ղեկավարած կլինիկայում:

Անցած դարի երկրորդ կեսին զգալի հաջողությունների հասավ սրտային վիրաբուժությունը՝ ժամանակակից անեսթեզիոլոգիայի նվաճումների, արյան արհեստական շրջանառության եւ սառեցման սարքավորումների լայն կիրառմամբ: Այս բնագավառում մեծ է պրոֆեսոր Մելքոնյանի տեսական եւ գործնական ներդրումը: Սրտի վիրահատման գործում ճանաչված մասնագետի բացած ճանապարհով գնացին ուսուցչապես Անդրանիկ Ճաղարյանը, ակադեմիկոս Ալեքսանդր Միքայելյանը, վիրաբույժներ Վիկտոր Ագասյանը, Տիգրան Քրիստոստուրյանը, այլք: Ազգային վիրաբուժության զարգացմանը նպաստեցին, անուրանալի ներդրում կատարեցին, հայ վիրաբուժության կաղնու ուսմունքը շարունակեցին եւ զարգացրին Գրիգոր Միրզա-Ավագյանը, Համբարձում Քեչեկը, Ռուբեն Յոլյանը, Սեդրակ Նահրիմանյանը, Ռուբեն Պառոնյանը: Նրանք հաջողությամբ մշակեցին եւ կիրառեցին տեղային ցավազերծման, բորբոքային եւ թարախային պրոցեսների, սնուցողական խոցերի, այրվածքների բուժման՝ նովոկայինային բլոկադայի եւ յուղաֆալասանային քսուքի վիրակապման մեթոդները եւ կիրառեցին գործնականում:

Ճանաչված վիրաբույժի, գիտության վաստակավոր գործչի անունով են կոչվում Երեւանի երկրորդ կլինիկական հիվանդանոցի վիրաբուժական բաժանմունքը, բժշկական համալսարանի հոսպիտալային վիրաբուժության կլինիկան, փողոց ծննդավայրում եւ կենսաթոշակ բժշկական երկու ուսումնարաններում:

ԼԵՒՈՆ ԿԱՆՑՅԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԳԵՏԻ ԱՄԲԻՈՆ

Ինչո՞ւ ընդդիմությունը՝ չի հավատում արդար ընտրությանը

16 ընդդիմադիր կուսակցությունների հայտարարությունում վստահ համոզմունք է արտահայտվում, որ գալիք նախագահական ընտրությունները կեղծվելու են: Նույն «համոզմունքը» կրկնեց ԱԺ կրթության եւ գիտության հանձնաժողովի նախագահ Շավարշ Քոչարյանը սեպտեմբերի 8-ին «Ազատություն» ռադիոկայանով: Նկատի ունենալով, որ կենտրոնական եւ տեղական ընտրահանձնաժողովների կազմերում ընդգրկված են եւ ընդդիմության անդամները, ապա նորմալ տրամաբանությամբ դժվար է ակնկալել ընտրության արդյունքի կեղծումը: Որովհետեւ, առաջին՝ Կենտրոնական հանձնաժողովում հանրապետության նախագահը նշանակում է միայն 3 անդամի, երկրորդ՝ յուրաքանչյուր հանձնաժողովի անդամ (վերեւից ներքեւ) իրավունք ունի տեղում ստուգելու բոլոր կասկածները: Միաժամանակ, սակայն, անհնար է նախօրոք 100 տոկոսով բացառել կեղծիքի հնարավորությունը: Բայց «16 ընդդիմադիրների» ներկայացուցիչներն աջ ու ձախ պնդում են ոչ թե հնարավորության, այլ «անխուսափելիության» մասին: Փաստորեն, իրականությունը փորձում են շուռ տալ 180 աստիճանով: Այդպիսի քայլի դիմում են միայն երկու տեսակի մարդիկ. խելքից պակասները եւ հեռանկարային «նշան առնող» խորամանկները: Լիովին բացառելով առաջինը, կցանկանայինք մեկնաբանել երկրորդի դիմակավորված գաղտնիքը:

Որ հանրապետության ներկա նախագահի ժամանակ (նախկինի համեմատ) հանրապետության կյանքն էապես բարելավվել է՝ բոլորիս համար ակնհայտ է: Դա հստակ վկայում են երկու ծանրակշիռ ցուցանիշներ. Հայաստանի արտադրության աճի տոկոսը 2002 թ. ԱՊՀ-ում ամենաբարձրն է, 2002 թ. հունվարից թոշակները վճարվում են ժամանակին (էլ չխոսենք նպաստները ժամանակին տալու մասին):

Այդ երկու ցուցանիշին հասնելու ճանապարհին ներկա իշխանությունը կայուն պայմաններ է ստեղծել, որ նախկինների դադարեցրած գործարաններն աշխատեն (էլեկտրալամպերի, ալյումինի գործարանները եւ այլն), լիովին քայքայված արտադրությունները վերականգնվեն (Ալավերդու պղնձաձուլական կոմբինատի պես), եւ ինքնահոսի թողած հարկահավաքումը (որի պատճառով առաջ թոշակները 3-4 ամսով ուշանում էին) էապես կարգավորվի: Այս եւ ուրիշ դրական տեղաշարժեր չեն կարող չնկատել ընդդիմության առաջնորդները: Եվ, զգալով ներկա նախագահի վերընտրման մեծ հավանականությունը, իրենց համար պատճառաբանություն են ապահովում փորձելով նախօրոք «կեղծիքային ակնկալիքների» մթնոլորտ ստեղծել հասարակայնության մեջ, որ հետագայում իրենց «իմաստուն» ձեւացնեն ու նոր լիցք հաղորդեն անվերջ շարունակվող «նախագահի հրաժարականը պահանջող» թատրոնին, որի միջոցով իրենցից բան չներկայացնողները քաղաքական «վատ համբավ» են ձեռք բերել՝ քաղաքական ավազանում ջուր պղտորելով: Այդպիսով, եթե պարոններ Շ. Քոչարյանը, Գեղամյանը, Սարգսյանը, Բագեյանը, մեծ հավանականությամբ, իշխանության չգան, ապա, չհավատալով արդար ընտրությանը, հաջողությամբ կներկայացնեն (նոր ժամկետով) սեփական առաջնորդությունն ընդդիմության շարքերում: Կարճ ասած՝ փորձում են այնպես խաղալ, որ երկու՝ հակառակ դեպքերում էլ, լիովին չպարտվեն:

ԱՐԿԱԴԻ ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

«Պրեզիդենտ-հոթել» հյուրանոցի ռեստորանում, հյուրերի մեծ ներկայության պայմաններում, ծննդյան 50-ամյակը նշեց Ռուսաստանի ախտասվորների ինքնակառավարման կուսակցության նախագահ Լեւոն Չախմախչյանը: Հոբելյարին եկել էին շնորհավորելու Ռուսաստանի հեռուստատեսության եւ էստրադայի աստղերը, ՌԴ Պետդումայի նախագահը եւ այլ նշանավոր անձինք:

Չախմախչյանն առանց տատանվելու պատասխանեց Պուտինի: Եվ Գալկինն ընդհանուր ծիծաղի ներքո սկսեց խոսել նախագահի ձայնային երանգներով, իսկ շնորհավորական խոսքն ավարտեց մաղթանքներով՝ արդեն հայերենով:

Լեւոն Չախմախչյանին եկել էր շնորհավորելու նաեւ Պետդումայի նախագահ Գենադի Սելեզնյովը, որը հավաստիացրեց, որ Պետդումայում զգացվում է հոբելյալինգարովը եւ Գենադի Սեմիգինը, Կալմիկիայի նախագահ Կիրսան Իլյումժինովը (թեեւ շախմատի մեծ սիրահար հոբելյարին շախմատ նվիրեց ոչ թե նա, այլ Անատոլի Կարպովը): Սեղանի շուրջ նստած էին նաեւ ՌԴ ներքին գործերի փոխնախարար Անդրեյ Չեռնենկոն, Մոսկվայի կառավարության նախարար Ալեքսանդր Մուզիկանտսկին, հեռուստալրագրողներ Ալեքսանդր Օլեյնիկովը եւ Անդրեյ Կարաուլովը,

МՈՍԿՎԱ

Ախտասվորների ինքնակառավարման կուսակցության նախագահի հոբելյանին հավաքվել էին բոլոր աստղերը

Ռեստորանի դահլիճի մուտքի մոտ հյուրերին դիմավորում էր հոբելյարը, որը կրում էր օլիմպիականին հիշեցնող եւ 50 թվանիշն ունեցող ոսկե մեդալ:

Երբ բոլորն իրենց տեղերը զբաղեցրին չորս երկար սեղանների շուրջ, դահլիճ մտան Ալլա Պուգաչովան եւ Ախտասվորների ինքնակառավարման կուսակցության հիմնադրի այրի Իրենա Ֆյոդորովան: Երկու սեւազգեստ կանանց մուտքը դիմավորվեց ծափերով, իսկ պատշգամբ երեկոյի թամադա ընտրված Գեորգի Տեր-Ղազարյանցն ընդհատեց իր առաջին կենացը: Տասը րոպե անց երեւաց Մաքսիմ Գալկինը եւ նստեց երգչուհու կողքին: Ալլա Պուգաչովան չդիպավ ուտելիքին եւ խմիչքին, նա ծխում էր ծխափողով սիգարետներ՝ մեղմիկ զրուցելով խաղող ընբռնող Իրենա Ֆյոդորովայի եւ Մաքսիմ Գալկինի հետ: Շուտով երեկոն վարող Օլեգ Մարուսեւը նրան փոխանցեց խոսափողը, եւ տիկին Պուգաչովան Լեւոնին խոստովանեց սեր՝ իր, ընտանիքի ու Գալկինի անունից եւ, շրջվելով դեպի Մաքսիմը, փոխանցեց խոսափողն իր «սիրելի ընկերոջը»: Մաքսիմ Գալկինն, իր հերթին, հարցրեց հոբելյարին, թե, բացի ներկաներից, ում շնորհավորանքը կցանկանար լսել: Պարոնրի պես մարդկանց պակաս: Իր բուռն ու հուզական շնորհավորական խոսքում նրա կարծիքը պաշտպանեց Վլադիմիր Ժիրինովսկին՝ խոստանալով առաջիկա ընտրություններում ապահովել Լեւոն Չախմախչյանի գլխավորած կուսակցության մուտքը Պետդումա, նշելով. «Մեզ այնտեղ անհրաժեշտ են նման խելոք մարդիկ»: Գենադի Սելեզնյովի եւ Վլադիմիր Ժիրինովսկու կողքին նստած էին Պետդումայի փոխնախագահներ Արթուր Չի-

Ալլա Պուգաչովան Լեւոն Չախմախչյանի երեկույթում:

Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սմբատյանը, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը, Հայ առաքելական եկեղեցու Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի թեմի առաջնորդ Եզրաս Սրբազանը:

Կենացների եւ շնորհավորանքների արանքում հյուրերին իրենց երգերով զվարճացնում էին Վիտասը եւ Լյուբով Ուսպենսկայան:

ՕՔՍԱՆԱ ԱԼԵՔՍԵԵՎԱ
«Կոմերսանտ»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Շվեյցարիան անդամակցեց ՄԱԿ-ին

Նյու Յորքում ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի 57-րդ նստաշրջանում որոշում է ընդունվել այդ միջազգային կազմակերպությանը Շվեյցարիայի անդամակցության մասին: Երեքշաբթի չեզոք երկիրը դարձել է ՄԱԿ-ի 190-րդ անդամը: Թեեւ Շվեյցարիայում գործում են ՄԱԿ-ի մի շարք ստորաբաժանումներ, միայն այս տարվա մարտի 3-ին համազգային հանրաքվեի ժամանակ շվեյցարացիների մեծամասնությունն (54 տոկոս) արտահայտվեց ՄԱԿ-ին անդամակցելու օգտին: Մինչ այդ Շվեյցարիան ՄԱԿ-ում ուներ դիտորդի կարգավիճակ:

Նշանակվել է «Մոսսադի» նոր պետ

Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը «Մոսսադ» հետախուզական ծառայության նոր պետ է նշանակել պաշտոնաթող գեներալ-մայոր Մեիր Դագանին: «Հաարեց» թերթը տեղեկացնում է, որ նախկին պետ Էֆրաիմ Հալեւին, որը «Մոսսադը» գլխավորում էր 1998 թ.-ից, այժմ զբաղեցնում է Իսրայելի ազգային անվտանգության խորհրդի նախագահի պաշտոնը: 1970-ական թթ. Մեիր Դագանը գլխավորել է Գազայի հատվածում հակաահաբեկչական հատուկ ստորաբաժանումը: 1980-ական թթ. վերջերին առաջին ինթիֆադայի ժամանակ, գլխավոր շտաբի պետի օգնականն էր: 1993 թ. բանակի օպերատիվ վարչության պետի տեղակալն էր: 1995 թ. պաշտոնաթող եղած Դագանը 1997 թ. կառավարությանն առընթեր հակաահաբեկչական բաժնի ղեկավար էր նշանակվել:

AES ԹԵԼԱՍԻ

Թբիլիսիում սպառնում են ամերիկյան ընկերությանը

Վրաստանի ՆԳ նախարար Կոբա Նարչեմաշվիլին հանդիպել է «AES-Թելասի» ամերիկյան ընկերության գլխավոր տնօրեն Իգնասիո Իրիբարենին. վերջինս մի քանի օր առաջ սպառնալից նամակ էր ստացել՝ անհապաղ ընկերության հետ հեռանալ Վրաստանից: Եթե այդ վերջնագիրը կատարվի, ապա Վրաստանն այս ձմեռ կհայտնվի մղձավանջային խավարի մեջ, արձանագրում է «Կոմերսանտը»: AES-ը, որը ժամանակին ցանկություն էր հայտնել գնել Հայաստանի ԲԷՑ-երը, Վրաստանի ամենամեծ ներդնողն է՝ 240 մլն դոլար:

Մի քանի շաբաթ առաջ սեփական բնակարանում սպանվել էր AES-ի ֆինանսների գծով մենեջեր Նիկա Լոմինաձեն, ապա ընկերության գրասենյակի մոտ ռումբ է պայթել, իսկ անցնող հինգշաբթի անհայտ անձինք ավտոմատների սպառնալիքով ընկերության գրասենյակից գողացել էին 5.000 դոլար: Վերջին երեք ամիսների ընթացքում ընկերության եւ աշխատակիցների դեմ իրականացվել է 15 հանցագործություն, որոնցից եւ ոչ մեկը չի բացահայտվել:

Կոբա Նարչեմաշվիլին պրն Իրիբարենին խնդրել է «դրսեւորել արիություն, չտրվել հույզերին»: Արդեն երկու տարի է, որ «AES-Թելասին» «Իտեռա» ընկերության հետ ծեւակերպում է պայմանագրեր, որով Վրաստանը մատակարարվում է ռուսական գազով, ինչպես նաեւ Հայաստանից գնում է էլեկտրաէներգիա եւ կանոնավոր վճարումներ կատարում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ կենտրոնական հրամանատարությունը տեղափոխվում է Քաթար

Ամերիկյան բանակի կենտրոնական հրամանատարությունը Ֆլորիդայից տեղափոխվում է Քաթար: «Ռոյթեր» գործակալության տվյալներով, Պենտագոնը եւ հրամանատարության ներկայացուցիչները որեւէ ձեւով չեն մեկնաբանել այդ փաստը: Ենթադրվում է, թե դա կապված է Աֆղանստանում ծավալված ռազմական գործողությունների հետ: Կենտրոնական հրամանատարությունը պատասխանելու է Մերձավոր Արեւելքի, Կենտրոնական եւ Հարավարեւելյան Ասիայի ու Հյուսիսային Աֆրիկայի 25 երկրներում ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայության համար: Սպասվում է, որ հրամանատարության շտաբը կտեղափոխվի Ալ Ուդեյդ ռազմակայան, որի ընդլայնման եւ բարեկարգման աշխատանքները կտրուկ արագացան, երբ Սաուդյան Արաբիան ամերիկացիներին արգելեց իր տարածքն օգտագործել Իրաքին հարվածելու համար: Ռազմակայանում հնարավոր է տեղաբաշխել 120 ռազմօդանավ եւ10 հազար զինվոր: Կա նաեւ արբանյակային կապով հրամանատարական կետ, որը կարող է օգտագործվել հակաիրաքյան պատերազմի դեպքում:

Տեխասում գողացել են 150 կգ պայթունավտանգ քիմիկատներ

Տեխասի նահանգի Սան Անտոնիո քաղաքի ձեռնարկություններից մեկի պահեստից գողացել են մոտ 150 կգ ամոնիակային սելիտրա, որը կարող է որպես հիմնական բաղադրիչ օգտագործվել պայթուցիկ նյութերի պատրաստման ժամանակ: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ գողությունը կատարվել է «Austin Powder» ընկերության տարածքից, որը պայթուցիկ նյութեր է արտադրում լեռնային հանքավայրերի մշակման, շինարարության եւ սեյսմիկ հետախուզման համար: ՀԴԲ-ի ներկայացուցիչները չեն բացառում ամոնիակային սելիտրայի գլանիկների իրացումը սեւ շուկայում:

Պակիստանն ԱՄՆ-ին հանձնեց «Ալ Ղաիդայի» երկու ղեկավարների

Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների տարելիցի կապակցությամբ Իսլամաբադն ամերիկյան իշխանություններին է հանձնել «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության երկու ձերբակալված ղեկավարների: ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, ԱՄՆ են արտաքսվել Խալեդ Շեյխ Մուհամմեդը եւ շեյխ Ահմեդ Սալեմը: Խոսքն «Ալ Ղաիդայի» 22 բարձրագույն ղեկավարներից երկուսի մասին է: Այդ երկու անձանց ձերբակալման վերաբերյալ մինչ օրս պաշտոնապես չէր հաղորդվել: Որոշ տվյալների համաձայն, հենց Խալեդ Շեյխ Մուհամմեդի հորդորների ազդեցությամբ էր Ուսամա բեն Լադենը որոշել ԱՄՆ-ում կազմակերպել սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունները:

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ամերիկյան փակուղի

Հակաիրաքյան պատերազմի հավանական հետեւանքները

Փարիզի «Մոնդ» ազդեցիկ օրաթերթն ԱՄՆ-ի ներկայիս կացությանը եւ առաջիկա հակաիրաքյան պատերազմին նվիրված ծավալուն վերլուծական հոդվածում ընդգծում է, որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից մեկ տարի անց ԱՄՆ-ն հայտնվել է փակուղում: «1989 թ. Բեռլինի պատի կործանումից եւ խորհրդային կայսրության խաղաղ անկումից ի վեր Մ. Նահանգներում իրավիճակը երբեք այսքան վատ չէր եղել: Մեկամյա վաղեմության համերաշխության զգացումն աշխարհում աղոտացել է եւ կարծել է տալիս, թե ամենքս ամերիկացի ենք դարձել», գրում է վերլուծաբան Ժան-Մարի Կոլոմբանին:

Անցած մեկ տարում «Էնրոնի» եւ ամերիկյան այլ խոշոր ընկերությունների խարդախությունների բացահայտումը եւ խայտառակ սնանկացումները խարխլեցին մարդկանց վստահությունը դրամատիրական տնտեսության հանդեպ: Իսկ նախագահ Ջորջ Բուշն իր աշխարհընկալումը չփոխելով եւ Իրաքը գլխավոր թիրախ դարձնելով՝ պայմաններ ստեղծեց փակուղու խորացման համար:

Ի՞նչ կտա Բուշին հակաիրաքյան պատերազմը: Լավագույն դեպքում ամերիկացիներն արագորեն ռազմական հաղթանակ կտանեն: Բայց դրա քաղաքական հետեւանքները կարող են անվերահսկելի լինել Եվրոպայի եւ արաբական աշխարհի ընդդիմության պատճառով: Ստեղծվելիք իրավիճակը թերեւս համեմատելի կլինի 1956 թ. Սուեզի ջրանցքի ազգայնացումից հետո ֆրանսբրիտանական զորքերի տարած հաղթանակի հետեւանքների հետ, երբ ոչ Անգլիան եւ ոչ էլ Ֆրանսիան ի վիճակի չէին մնացյալ աշխարհին պարտադրելու իրենց տեսակետը:

Իսկ վատթարագույն դեպքում ԱՄՆ-ն տարածաշրջանում աջակցություն չի գտնի եւ ստիպված կլինի բավարարվել Իրաքի ռմբակոծումներով կամ ռազմարշավ ձեռնարկել միայն Իսրայելի հետ: Դա կհանգեցնի քաոսային վիճակի, քանի որ 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ից հետո արաբական աշխարհում առանց այդ էլ մեծ լարվածություն է տիրում:

Ամենուրեք սպառնալիքի տակ են հայտնվել բարեփոխումների կողմնակից չափավորականները: Հակաիրաքյան պատերազմի ծավալումը կարող է էլ ավելի թուլացնել նրանց: Պետք է մոռանալ, որ «Ալ Ղաիդայի» ահաբեկիչները եւ նրանց հովանավորները թիրախ են դարձրել նաեւ ժողովրդավարական, ազատական ուժերին, որոնց ձգտում են դուրս մղել արաբական աշխարհից:

Աֆղանստանում եւ Պակիստանում տեղի ունեցած վերջին ահաբեկչությունները հիշեցնում են, որ այդ երկու երկրները սեպտեմբերի 11-ին իսլամիստ ահաբեկիչների սանձազերծած պատերազմի գլխավոր թատերաբեմն են: Աֆղանստանում քաղաքացիական կռիվները չեն ավարտվել: Պակիստանի իշխանություններն այնքան էլ հուսալի չեն. չի բացառվում, որ Իսլամաբադն իր միջուկային զինանոցով անցնի ԱՄՆ-ի հակառակորդների կողմը: Նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնն ապարդյուն փորձեց Ջորջ Բուշին հիշեցնել, որ «Ալ Ղաիդայի» դեմ պայքարի գլխավոր ճակատը հենց Պակիստանն է:

Այս ամենը նկատի ունենալով, Իրաքի հարցում չպետք է շտապել: Անհրաժեշտ է հաշվի առնել ՄԱԿ-ի, Եվրոպայի, Չինաստանի, Ռուսաստանի կարծիքները: Մինչդեռ Իրաքի ներկայիս վարչակարգի տապալման նպատակով ձեռնարկվելիք հակաիրաքյան «կանխիչ» պատերազմը կասկածի տակ կառներ 1945 թ. ի վեր միջազգային իրավունքի ապարեզում արձանագրված բոլոր նվաճումները: Այդ իրավունքը չի կարող երկդիմի լինել: Իրաքը կամ ագրեսոր է, կամ սպառնալիք: Առաջին դեպքում՝ 1990-1991 թթ. միջազգային ընկերակցությունը գործելու իրավունք ուներ: Երկրորդ դեպքում նա իրավասու է զսպելու, բայց չի կարող ռազմական գործողությունների դիմել, որ տապալի իր անդամներից մեկի քիմքին չեկած վարչակարգը:

Պատրաստեց
Պ. ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

Տաք սեպտեմբերյան օր էր, եւ Կարեն Սմբատյանի հետ զրույցը նկարչի տան ցուցասրահում շաղախված էր ամառային արեւի տարօրինակ լուսավորությամբ: Ես հասկացա, որ այդ լույսը՝ կենսական, արտացոլվում է նաեւ նկարներից, նրանք անչափ շռայլ էին իրենց գույներով: Նստած էինք ցուցասրահի կենտրոնում դրված փայտյա նստարանին, ու շուրջբոլորն ասես այրվում էր... Ու եթե զրույցն ընթանար անգամ լռությամբ, հաստատ կձայնեին ու կխոսեին նկարները եւ կպատմեին արեւի մասին, այն արեւի, որից ծնվել են նրանք: Այս էներգիան եւ ոգեւորությունը, որ ստանում են այցելուները, նկարների մեջ կուտակված լույսից է, ու եթե քաոս կա այստեղ, ապա այն եւս լուսավոր է, ինչպես Վ. Տերյանի տխրությունն է պայծառ:

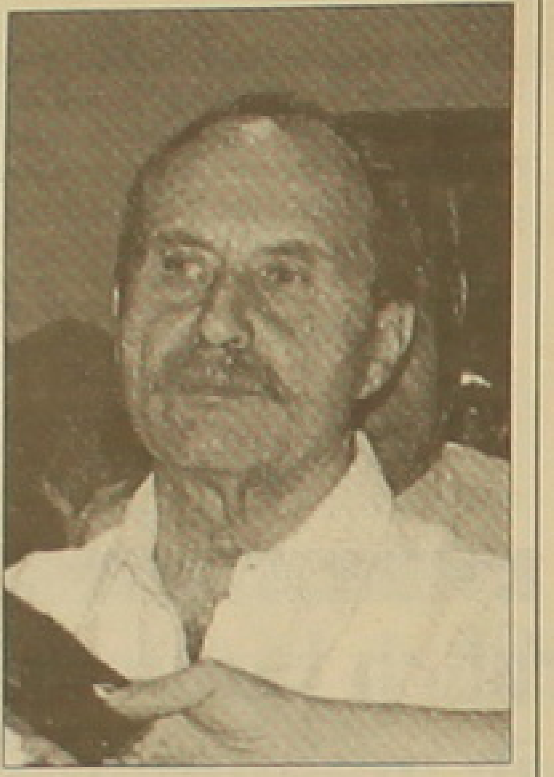

Գունային կենսաէներգիա

Հարցազրույց Կարեն Սմբատյանի հետ

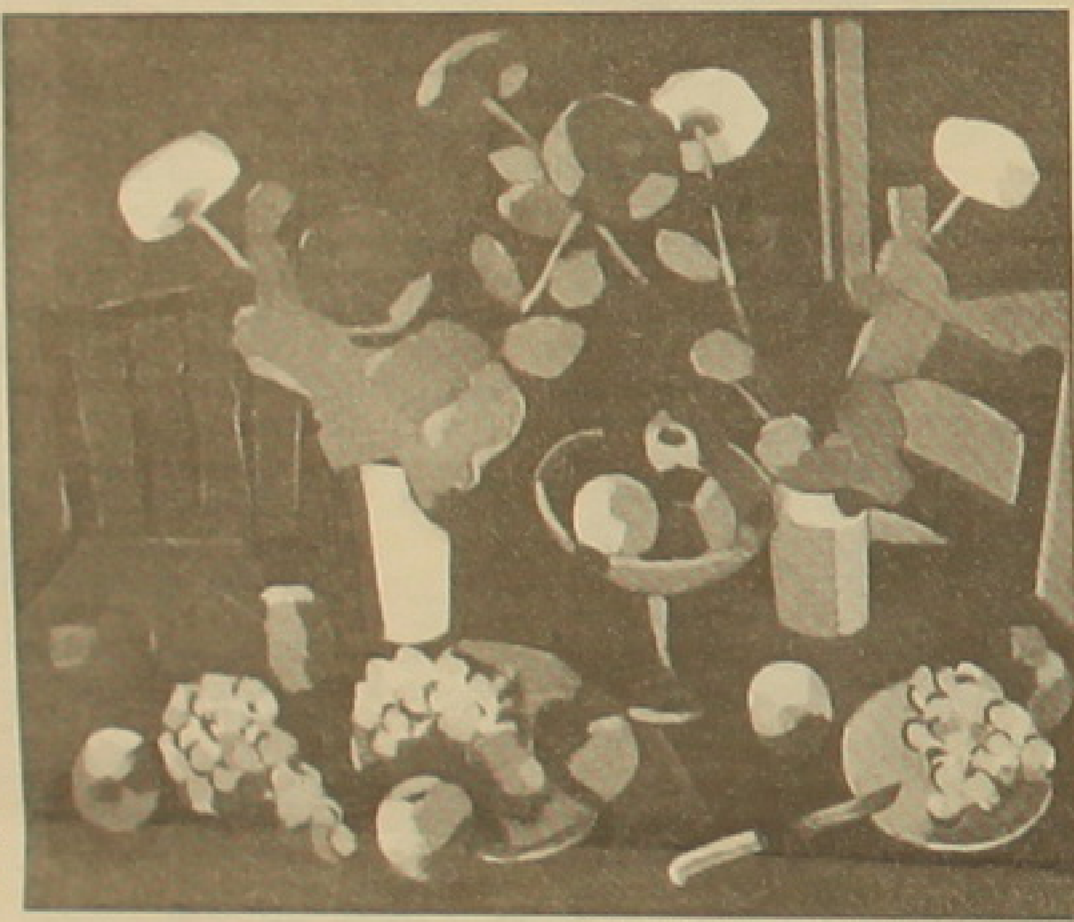

Նկարչին գտա ներհուն ու շատ հանգիստ հայացքով, խաղաղ, անվրդով ու հիշեցի օրեր առաջվա ցուցահանդեսի բացման եռքը, աղմուկը, մարդկային հոսքի տենդը, որ էներգիայի բռնկում էր հիշեցնում: Հետցուցահանդեսային նկարչի այս վիճակը ստեղծագործական խոնջանք համարեցի ինքս ինձ: Նկարիչը թվաց փոքր-ինչ անտարբեր, նա երգում էր հաճելի ու մեղմ, եւ չգիտեմ՝ ե՞րգն էր պատճառը, թե՞ սեպտեմբերյան պայծառ աշունը, գուցե շուրջս վառվող գույներն էին, որ մտքով ինձ տարան բակունցյան գեղեցկագույն աշխարհը եւ միացրին սիմինդրի տերեւների խշշոցին, հնձանի դռնակի ճռռոցին, ուր անցյալը, հույսն ու օրը թռչում են համընթաց, եւ ժամանակը տարրալուծվում է ամենի մեջ, ու մարդկային կյանքը հավերժական պտույտ է ընկալվում: Եվ որքան էլ թռչունի կարմիր փետուրներ իջնեն մեր կյանքի կտավներին, միեւնույն է, կյանքն օրհներգողները ստեղծագործում են այդ կտավների վրա լույսի գույներով:

– Այցելուները շռայլում են լավ խոսքեր: Դրանցից կարելի է ծանծրանալ, իհարկե: Առայժմ չեմ ծանծրանում, բայց եթե մի քիչ էլ շարունակվի, հավանաբար, ծանծրանալ սկսեմ: Բայց եւ այնպես, մարդիկ այստեղից արեւավորված են դուրս գալիս: Այս էներգիան նրանց դարձնում է ավելի կենսառույգ:

– Իրոք այդպես պայծառ գույներո՞վ եք տեսնում աշխարհը:

– Այդպես չեմ տեսնում, բայց այդպես մտածում եմ: Ինձ մոտ նախ բանական մեխանիզմն է գործում, ապա՝ հուզականը: Բանականն ուղղորդում է հուզականին: Բանականն ինչ-որ տեղ իմ ենթագիտակցական ընկալումներից եկող վիճակն է՝ բնականոն, իսկ դրանք վառ են վաղ մանկուց սկսած:

– Որտե՞ղ է թաքնված իրականության ստվերը:

– Մեկն ինձ ասաց, որ իմ նկարների մեջ կա նաեւ քաոս, սովորաբար դժվար է այս գույների մեջ քաոս տեսնել: Բայց այստեղ ոչ միայն ուրախություն է հորդում, այլ ինչ-որ տեղ նաեւ քաոս: Ըստ երեւույթին, դա բոլորի համար ընկալելի չէ, բայց զգայուն մարդիկ նկատում են: Ես նույնպես անսահման ուրախությամբ ու երջանկությամբ ապրող մարդ չեմ: Ես էլ ունեմ իմ քաոսի եւ ուրախության պահերը, ահավասիկ, եթե ես այդ պահերին նկարեմ, դարձյալ այս գույները պիտի լինեն: Այդ քաոսը թաքնված է, բայց կարելի է տեսնել, զգալ: Այն նույնպես լուսավոր է: Ես չեմ ծանրանում տխուր տրամադրությունների վրա, ինչ որ տրվում է ինձ ի վերուստ, այդ եմ վերարտադրում, ոչ մի բանի չեմ ձգտում, հարազատ եմ մնում ինքս ինձ:

– Շա՞տ եք աշխատում:

– Աշխատում եմ ամեն օր՝ առավոտից երեկո: Ես կողմնակից չեմ շատ աշխատելուն: Դրա մեջ էլ բացասական բան կա, ես աշխատում եմ այնքան, որքան ներում է իմ տրամադրությունը: Ուրիշ դեպքում ասում են, որ նկարելու համար պետք է մուսա: Եթե վրձինը ձեռքիս է, մուսան ինձ հետ է, չեմ սպասում, որ նա գա: Այդպիսի բան գոյություն չունի:

– Ուրեմն կյանքը ներշնչանք է: Բացվող լույսն օրհնված է արդեն իսկ:

– Այո՛, այո՛: Ցուցասրահի այս վահանակն, օրինակ, որ թվում է ոչինչ չի ներկայացնում, լույս է, հասակի գույն, սեւ պատվանդան, սա արդեն ներշնչանք է, արդեն տալիս է գունային հարաբերությունների կոմպոզիցիա:

Աշխարհը՝ ինքը, սկիզբն է ամենի, ու նաեւ՝ ստեղծագործության: Ես, իհարկե, իմ կրեդոն ունեմ, ես ոգեւորությանը չեմ հավատում, ոգեւորությունը հաճախ խաբուսիկ է լինում: Ոգեւորությունը մղում եմ հետին պլան, որպեսզի հանգիստ աշխատեմ, ավելին՝ ոգեւորությունը կարող է տալ այնպիսի դառը պտուղներ, որ ստիպված լինեմ ոչնչացնելու այդ նկարը:

– Շատերը գտնում են, որ ձեր նկարչությունն աղերսներ ունի եվրոպական գեղանկարչության հետ: Ի՞նչ կասեք այս մասին:

– Այո, Կանդինսկու, Պիկասոյի, Մատիսի հետ են տեսնում աղերսներ: Սա ինձ չի ուրախացնում, որովհետեւ դա ճիշտ չէ եւ այդպես չէ: Պիկասոն ունի գործեր, որ ինձ դուր չեն գալիս, հատկապես այն շրջանը, որ նա Դալիից սկսեց ինչ-որ բաներ վերցնել եւ կերպարներ, ձեւեր ստեղծել: Դրանք ինձ համար անընդունելի բաներ են: Կամ Մատիսը, նա ասում էր. «Նկարն ինձ համար գահավորակ է, պիտի նստեմ, ընկողմանեմ»: Ես այդպես չեմ մտածում բնավ. նկարն ինձ համար զենք է՝ հարձակվելու չարիքի դեմ: Սա հակասում է Մատիսին: Չգիտեմ՝ կգտնվի՞ արդյոք հեղինակ, որ իմ մասին գրի այն, ինչ ես եմ մտածում:

– Իսկ ի՞նչ եք դուք մտածում:

– Ասեմ: Անշուշտ, եվրոպական գեղանկարչության պահերը շատ են, ոմանք, չիմանալով իմ արվեստն ավելի խորը, դնում են Մատիսի, Միրոյի նկարչության կողքը: Մինչդեռ իմը գալիս է հայկական մանրանկարչությունից՝ Մեծն Գրիգոր Տաթեւացուց, Թորոս Տարոնացուց, որոնց ես ուսումնասիրել եմ իմ երիտասարդ տարիներին Մատենադարանում: Արտանկարներ եմ արել տարիներ շարունակ եւ զարմանքով նկատել, որ նրանք այնքան ժամանակակից են, որքան այսօրվա նկարիչները:

– Իսկական արվեստն անժամանակյա է:

– Ըստ երեւույթին: Հին եգիպտական արվեստը մեր վաղվա արվեստն է: Մարդկությունը դեռեւս կվերադառնա եգիպտական արվեստի հզորությանը, ձեւի կատարելությանը, ամբողջությանը, վեհությանը, մոնումենտալիզմին, որովհետեւ այլ բան չունի մարդկությունը, անընդհատ պիտի կրկնվի: Կյանքը կրկնության վրա է կառուցված:

– Այսինքն՝ մեծ շրջապտույտի մե՞ջ ենք:

– Շրջապտույտ՝ բացարձակ իմաստով: Ինձ թվում է՝ ոչ միայն եգիպտական, այլեւ հունական դասական արվեստին կվերադառնա մարդկությունը: Շրջապտույտը կբերի այն բանին, որ նրանք դարձյալ նույն խնդիրները կլուծեն, ինչ, ասենք, 1800-ականների իմպրեսիոնիստները:

– Մարդկության համաշխարհային քաղաքակրթություններին՝ հին եգիպտական, հին հունական մշակույթին վերադառնալու մասին եք խոսում: Ի՞նչ եք կարծում, արվեստագետի համար որքա՞ն նշանակություն ունի հայրենի հող, հայրենի միջավայր հասկացությունները:

– Գեղանկարչությունը մշակութային համազգային երեւույթ է, ոչ մի գեղանկարիչ կամ արվեստագետ չի կարող դառնալ առաջատար, եթե նա չունի համապատասխան միջավայր, որ ստեղծում է հող հայրենին, հայ արվեստագետի համար հայաստանյան միջավայրն է դա, որ կարող է խթանել արվեստի ծաղկմանը:

– Օտար հողը ծնեց Ժանսեմ, Արշիլ Գորկի, Գառզու, Սարոյան, Ազնավուր:

– Հանճարները դուրս են սահմաններից, նրանք, որտեղ էլ լինեն, մեծ են: Գառզուի արվեստն անհամեմատելի է Արշիլ Գորկու կամ Ժանսեմի արվեստի հետ: Ես Գառզուին չեմ ընդունում, որովհետեւ նա համոզված մաներիստ է, իսկ մաներիզմը արվեստում առաջացնում է աստիճանական խամրում եւ, ի վերջո, ավարտվում նրանով, որ ժամանակ հետո որեւէ հետաքրքրություն չի ներկայացնում: Գառզուի մաներիզմը չեմ ընդունում, մինչդեռ Ժանսեմը, Արշիլ Գորկին միանգամայն բարձր ու մնայուն արվեստ են ստեղծել: Սա իմ սուբյեկտիվ կարծիքն է, որ կարող է վիճելի լինել:

Մաներիզմը մերժելի էր դեռեւս Դիդրոյից սկսած: Դիդրոն գտնում էր, որ մաներիզմն արվեստի դեմ ստեղծված մի ինչ-որ երեւույթ է, որ գալիս է արվեստագետի ոչ այնքան խորը լինելուց: Արվեստագետը նախ եւ առաջ քննադատաբար պիտի նայի իր աշխատանքներին: Ես ոչնչացրել եմ մոտ 300 պաստառի նկար, ինչպես Լուի Արագոնի հետ զրույցում Մատիսն է ասում, որ իր ամենամեծ թշնամին իր ամենավատ նկարներն են եւ ոչնչացրել է դրանք:

– Նկարիչն աշխարհը նորից է նկարում: Ո՞ւր է տանում արվեստի որոնումների էվոլյուցիան:

– Արվեստի միտքը նաեւ գիտական էվոլյուցիա է, տեսողության, ընկալման, դիտողականության էվոլյուցիա, անհնարին է, որ այդ էվոլյուցիան մշակվի, բարձրանա գագաթին, կամ ավելիին, մի բան, որ հնարավոր չէ, որովհետեւ Աստված է այնտեղ, կամ էլ գլորվի ներքեւ, ոչնչանա: Հնարավոր չէ: Նա սկսվում է նորից կրկնվել:

– Օգնո՞ւմ է արվեստը ես-ի ճանաչման պրոցեսին:

– Դժվար է ասել: Բայց եկել եմ այն համոզման, որ ինքնաճանաչումը փոքր հասկացություն է արվեստում: Ինքնաճանաչումն արվեստի էվոլյուցիոն ընթացքում դեռեւս շատ բան չի նշանակում: Այստեղ առաջ են գալիս ուրիշ պահանջներ, հանգամանքներ, որ դուրս են գալիս զուտ գեղանկարչական ոլորտներից եւ դառնում համամարդկային փիլիսոփայություն: Դրա մեջ մտնում են ճանաչողական շատ հասկացություններ եւ բոլորը խաչաձեւվում են արվեստի մեջ:

– Աշխարհն արարչագործություն է: Ստեղծագործողն Աստծո արարչագործությունն է շարունակում այստեղ, արարված աշխարհում վերաստեղծում իր բաժինը, նա իր տո՞ւրքն է վերադարձնում:

– Ես շնորհակալ եմ այս հարցի համար: Ինձ ոչ ոք նման հարց չի տվել: Եվ ես ուրախ եմ այս հարցին պատասխանելու համար: Աստված իր օրինակով ստեղծեց մարդուն: Այս խոսքը պիտի ընկալել ոչ թե իբրեւ իր նմանությամբ (թեպետ նաեւ այս ձեւով), այլ՝ իր օրինակով: Աստված արարչագործ է, ստեղծեց աշխարհը, մարդուն, զատեց լույսը խավարից: Նախաստեղծն է, որ արարեց այն, ինչ հիմա մենք ամեն օր ենք անում, բայց մի տարբերությամբ, մենք նրանց պատկերն ենք ստեղծում եւ ոչ՝ ֆիզիկական երեւույթը:

Անշուշտ, ամեն տեսակի արարչագործություն, արվեստի ստեղծագործություն Աստծո տվածն է: Սիրեցեք միմյանց, ասում է Աստվածաշունչ մատյանը: Արվեստն այն հզորագույն զենքն է, որ արարում ու ստեղծում է միայն սիրո դաշտ բոլորի համար:

– Բայց կան ուղղություններ, որ հակառակ ազդեցությունն են թողնում:

– Կան, իհարկե, կան: Գերմանական էքսպրեսիոնիստական գեղանկարչությունը մարդուն ոչնչացնող արվեստ էր: Դրա կողքին՝ ֆրանսիական իմպրեսիոնիզմը՝ Ռենուարը, Մանեն, Մոնեն, ի՜նչ հակադրություն է, չէ՞: Պայքար է արվեստի ուղղությունների միջեւ: Արվեստը վիթխարի ուժ է: Հիտլերը զբաղվել է գեղանկարչությամբ, դա սատանայիզմ է, որ կոչված է մեռցնելու մարդուն, սպանելու հոգեկան վիճակը, մարդուն մղելու գազանության, ագրեսիվ գործողությունների, ինչպես արվում է ամերիկյան ժամանակակից շատ ֆիլմերում: Բայց եւ այս ֆիլմերն օգնում են մարդկանց՝ սիրելու այն արվեստը, ուր մարդկայնությունը մեծ է: Այդպես է այսօրվա գեղանկարչությունը, արվեստն առհասարակ: Այստեղ, որպես չար ուժերի մարմնավորում, հանդես է գալիս գլոբալիզացիա հասկացողությունը: Ցավում եմ, որ մեր պետական այրերից ոմանք ասում են, թե պետք է հարմարվենք գլոբալիզացիայի կանոններին: Ցավալի է, դա պարտություն է խայտառակ, ես չեմ ընդունում՝ ստեղծել համահարթեցված մշակույթ, ընդհանուր կոնգլոմերատ արվեստ, ինչն արդեն կա եվրոպական շատ երկրներում եւ առավելապես ԱՄՆ-ում:

– Այս երեւույթի դեմ պայքարի ձեւը ո՞րն է:

– Մենք պետք է խորապես հասկանանք ազգային մշակույթի արժեքը, առաքելությունը, այն ամենը, ինչ կապված է մարդու ներքին գեղեցիկ ընկալումների հետ: Այցելուներից շատերն ասում էին, որ սա հաղթանակն է ոչ միայն Կարեն Սմբատյանի, այլ մեր ողջ ժողովրդի: Աստված է կամեցել, որ այդպես լինի:

...Օրվանից մնաց պահի հիշողությունը, հույզի գունային երազը՝ աշխարհի լուսանցքում արված մի գեղեցիկ մակագրություն իբրեւ, որ այնքան անհաղորդ է թվում, սակայն, մեր այս խառնակ իրականությանը:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԿԱՆԱԴԱ

«Արարատի» բացառիկ ցուցադրություն Զորյան ինստիտուտում

Տորոնտոյից (Կանադա) էլ. փոստով ստացված լրատվությունը տեղեկացնում է, որ տեղի Զորյան ինստիտուտի հիմնադրման 20-ամյակի առթիվ կազմակերպված գալա-միջոցառմանը ցուցադրվել է Ատոմ Եղոյանի «Արարատ» ֆիլմը՝ մրցանակակիր ռեժիսորի եւ իր մրցանակակիր կնոջ ներկայությամբ: Հրավիրված են եղել ականավոր անձինք Հյուսիսային Ամերիկայից:

«Զորյան ինստիտուտն ակտիվ ու վճռական դեր է խաղացել պատմության խեղաթյուրումների եւ ցեղասպանության ժխտման փորձերի դեմ պայքարում իր գիտական հրատարակություններով, որոնք իրենց բնագավառում դարձել են դասական եւ վաստակել արժանահավատ լինելու անուր համբավ աշխարհի ամենատարբեր գիտական հաստատությունների ու հարգարժան գիտաշխատողների կողմից», ասել է այս առթիվ կանադահայ ռեժիսոր Ատոմ Եղոյանը: Իսկ տիկին Արսինեն ոգեւորությամբ հիշել է շրջանավարտ լինելուց անմիջապես հետո իր առաջին հանդիպումն այդ հաստատության հետ: «Իմ կարծիքով, կատարվածի մասին անտեղյակությունը մասամբ կարելի էր բացատրել գիտական լուրջ ուսումնասիրությունների եւ համեմատական վերլուծությունների պակասով: Եթե ինչ-որ դաս ենք պաշտպանում, մենք պարտավոր ենք լրջորեն եւ վստահորեն զինվել ինչպես զգացմունքային, այնպես էլ, եւ մանավանդ, մտավոր կարողություններով: Այս իմաստով եմ ծանոթացել Զորյան ինստիտուտի եւ այնտեղ աշխատող հայ եւ օտար գիտնականների հետ, որոնք ստանձնել են մոռացված անուն վաստակած Հայոց ցեղասպանության փաստերի բացահայտումը, ուսումնասիրությունն ու հրատարակումը: «Հիտլերը եւ հայերը», «Լռության ոճրագործությունը», «Ղարաբաղյան թղթապանակ» հատորները, ինչպես նաեւ «Ցեղասպանության խնդիրները» կոնֆերանսի նյութերն ինձ օգնեցին բացահայտելու մեր պատմության մութ էջերը: Դա հենց այն էր, ինչ ես որոնում էի»:

«Արարատ» գեղարվեստական ֆիլմի, Զորյան հաստատության գործունեության մասին պատմող վավերագրական ֆիլմի ցուցադրումներից հետո Ատոմ Եղոյանի, Արսինե Խանջյանի, ինչպես նաեւ պրոֆ. Վահագն Տատրյանի եւ Քերոլ Աննա Նաջարյանի խոսքերից ոգեւորված ներկաները սրտաբուխ նվիրատվություններով (որը մոտ 70 հազար դոլարի է հասնում) իրենց աջակցությունն արտահայտեցին ինստիտուտին:

«Զորյան ինստիտուտի գոյությունը կենսական անհրաժեշտություն է ժխտողական քաղաքականության դեմ պայքարելու գործում եւ արժանի է ամեն տեսակի օժանդակության», նշել է ճանաչված ցեղասպանագետ պրոֆ. Վահագն Տատրյանը:

«Ես միշտ երազել եմ տեսնել մի հաստատություն, որը քաղաքական կապերից զուրկ լինելով զբաղվեր բացառապես գիտությամբ եւ ճշմարտության բացահայտմամբ: Հաճելի է գիտակցել, որ ձեզ նման մարդիկ, ովքեր նվիրված են այդ արդար գործին, կան եւ աշխատում են այստեղ», արտահայտելով շատերի համոզմունքը, ասել է Էդի Մուսախանյանը, որը 10 հազարի նվիրատվություն է արել:

Ավելացնենք, որ Տորոնտոյից բացի, Զորյան ինստիտուտը գրասենյակ ունի նաեւ Քեմբրիջում, ԱՄՆ-ի Մասաչուսեթս նահանգում:

Հ. Օ.

ԱԶԳ **Մարզական**

Նախապատրաստվում են ընտրական մրցաշարին

Ֆուտբոլի Հայաստանի պատանեկան հավաքականը (մինչեւ 17 տարեկաններ) սեպտեմբերի 18-22-ը Իսլանդիայում կմասնակցի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարին: Մեկնարկային խաղում՝ սեպտեմբերի 18-ին հայ պատանիները կմրցեն շվեյցարացիների հետ: Երկու օր անց նրանք ուժերը կչափեն Իսրայելի հավաքականի հետ, իսկ սեպտեմբերի 22-ին կհանդիպեն իսլանդացիների հետ: Մրցակարգի համաձայն, հաջորդ փուլի ուղեգիր կնվաճեն առաջին երկու տեղերը գրաված հավաքականները: Առաջին փուլի արդյունքներով կորոշվեն պայքարը շարունակող 22 հավաքականները, որոնց կմիանան Իսպանիայի, Ռուսաստանի, Ֆինլանդիայի, Լեհաստանի, Հունգարիայի եւ Անգլիայի ընտրանիները: 28 թիմերը 2-րդ փուլում կբաժանվեն 7 խմբի: Խմբերի հաղթողներն առաջնության կազմակերպիչ երկրի՝ Պորտուգալիայի հավաքականի հետ իրավունք կստանան մասնակցելու Եվրոպայի առաջնությանը: Հայաստանի հավաքականի առջեւ շատ լուրջ խնդիր է դրված՝ ոչ միայն նվաճել եզրափակիչի ուղեգիր, այլ նույնիսկ դառնալ Եվրոպայի չեմպիոն: Ընտրական մրցաշարին նախապատրաստվելու նպատակով ՀՀ հավաքականն Օսկար Լոպեսի գլխավորությամբ սեպտեմբերի 9-ից ուսումնամարզական հավաք է անցկացնում Ֆրանսիայում: Լոպեսի օգնականներն են Ռուբեն Ֆլոյան, Սամվել Պետրոսյանն ու Արթուր Ավագյանը: Բոլոր 20 ֆուտբոլիստներն էլ «Փյունիկ-3»-ից են: Ահա պատանեկան հավաքականի կազմը. Աղվան Այվազյան, Հրաչ Եղիազարյան, Ալբերտ Մուրադյան, Ալեքսանդր Պետրոսյան, Մխիթար Գրիգորյան, Խորեն Վերանյան, Ժորա Հովհաննիսյան, Ռոբերտ Ամիրյան, Գրիգոր Մելիքսեթյան, Գեւորգ Նռանյան, Արթուր Ավանեսյան, Էդգար Մանուչարյան, Ռաֆայել Սաֆարյան, Հմայակ Ենգիբարյան, Արմեն Հովհաննիսյան, Ռուբեն Արզումանյան, Կարլ Նկալե Լոմբե, Ադոուլա Էդիմա Բետե, Բալեպ Բա Նդոումբոուկ, Վահե Մեհրաբյան:

Առաջատարներն արգելակեցին

Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատի կենտրոնական տանն իրենց մրցավեճն են շարունակում Հայաստանի շախմատի տղամարդկանց չեմպիոնի կոչումը վիճարկող 10 մասնակիցները: Հերթական՝ 5-րդ եւ 6-րդ տուրերն աչքի ընկան բարձր արդյունավետությամբ: Անցկացված 10 պարտիաներից միայն մեկում (6-րդ տուր, Եղիազարյան-Փաշիկյան) գրանցվեց ոչ-ոքի արդյունք: Մնացած 8 պարտիաներում հաջողության հասան սպիտակները, եւ միայն Ասրյանին հաջողվեց սեւ խաղաքարերով պարտության մատնել Նալբանդյանին:

Գնալով առաջնության լարվածությունն աճում է: Վերջին 2 տուրերում անհաջողության մատնվեց առաջատարներից մեկը՝ Գաբրիել Սարգսյանը, որը պարտություններ կրեց Եղիազարյանի եւ Նալբանդյանի հետ անցկացված պարտիաներում: 5-րդ տուրն անհաջող էր նաեւ մյուս առաջատարի՝ Արտաշես Մինասյանի համար, որը սեւերով զիջեց Լեւոն Արոնյանին: Վերջինս նոր հաղթանակ տոնեց նաեւ հաջորդ տուրում՝ պարտության մատնելով Ասրյանին: Ընդհանրապես 6-րդ տուրը հաջող էր սպիտակ խաղաքարերով հանդես եկող շախմատիստների համար: Մինասյանը հաղթեց Դավիթ Պետրոսյանին, Անաստասյանը՝ Տիգրան Պետրոսյանին:

6 տուրից հետո մրցաշարային աղյուսակը միանձնյա գլխավորում է Արտաշես Մինասյանը, որը վաստակել է 4,5 միավոր: Առաջատարից կես քայլ են հետ մնում Աշոտ Անաստասյանն ու Լեւոն Արոնյանը: Գաբրիել Սարգսյանը, Կարեն Ասրյանը եւ Արսեն Եղիազարյանն իրենց օգտին գրանցել են 3,5-ական միավոր: 2,5 միավոր ունի Տիգրան Նալբանդյանը, 2՝ Տիգրան Պետրոսյանը: 1,5 միավոր է վաստակել Դավիթ Պետրոսյանը, իսկ աղյուսակը 1 միավորով եզրափակում է Արման Փաշիկյանը: Առաջնության ավարտին մնացել է 3 տուր: Նշենք, որ հանրապետության չեմպիոնը որպես պարգեւ կստանա 1,5 մլն դրամ: 900 հազար դրամ է նախատեսված երկրորդ մրցանակակրի, 500 հազար՝ երրորդ տեղը զբաղեցրած շախմատիստի համար: Չորրորդ եւ հինգերորդ տեղերը զբաղեցրած շախմատիստները կստանան համապատասխանաբար 300 եւ 200 հազար դրամ: Մնացած մասնակիցները վաստակած յուրաքանչյուր միավորի դիմաց կստանան 10 հազարական դրամ: Առաջնությունում 1-5-րդ տեղերը գրաված շախմատիստներն իրավունք կստանան հաջորդ տարի եւս հանդես գալու բարձրագույն խմբում: Առաջնության արդյունքներով կկազմավորվի ՀՀ հավաքականը (6 շախմատիստ), որը կմասնակցի հոկտեմբերին Սլովենիայի Բլեդ քաղաքում կայանալիք շախմատի համաշխարհային օլիմպիադային:

Հակոբյանը հաղթեց Կասպարովին

Մոսկվայում անցկացվող շախմատի «Դարի մրցամարտում» աշխարհի հավաքականը կրկին միավորների տարբերությունը հասցրեց 3-ի: 6-րդ եւ 7-րդ տուրերն ավարտվեցին ոչ-ոքի՝ 5-5 հաշվով: Իսկ ահա 8-րդ տուրում աշխարհի հավաքականը Ռուսաստանի ընտրանուն հաղթեց 6-4 հաշվով: Այդ հաջողությունում իր մեծ ներդրումն ունեցավ Վլադիմիր Հակոբյանը, որն այս մրցաշարում իր երրորդ հանդիպումն էր անցկացնում: Հայ շախմատիստը վերելքով անցկացրեց պարտիան Գարրի Կասպարովի հետ, եւ արդեն 25-րդ քայլում ստիպեց նրան անձնատուր լինել: 2-րդ հաղթական միավորն աշխարհի հավաքականին պարգեւեց Բորիս Գելֆանդը՝ պարտության մատնելով Խալիֆմանին: Այսպիսով, մրցաշարի ավարտից 2 տուր առաջ հաշիվը դարձավ 41,5-38,5՝ հօգուտ աշխարհի հավաքականի: Զարմացնում է Ռուսաստանի հավաքականի առաջատարներ Գարրի Կասպարովի եւ Վլադիմիր Կրամնիկի թույլ ելույթը: Մասնավորապես, Կասպարովը 8 հանդիպումներում վաստակել է ընդամենը 3 միավոր: Իսկ մասնակիցներից լավագույն արդյունքը պատկանում է Ալեքսանդր Մորոզեւիչին՝ 5,5 միավոր 8 հնարավորից: 5-ական միավոր են վաստակել Բարեեւը, Գրիշչուկը, Իվանչուկը, Պոնոմարյովը, Շիրովը եւ Գելֆանդը:

Ռոնալդոն ֆինանսապես տուժեց

Մադրիդի «Ռեալ» տեղափոխվելը ֆինանսական տեսակետից Ռոնալդոյի համար շահավետ չէր: Եթե «Ինտերում» բրազիլացի ֆուտբոլիստը տարեկան 12,6 մլն եվրո էր ստանում, ապա «Ռեալում» նրա աշխատավարձը 10 մլն եվրո է, այնքան, որքան ստանում են Զիդանը, Ֆիգուն եւ Ռաուլը: Եթե հաշվի առնենք, որ Ռոնալդոն չորսամյա պայմանագիր է կնքել, ապա ընդհանուր վնասը կկազմի ավելի քան 10 մլն եվրո: Բայց միայն դրանով չեն սահմանափակվում Ռոնալդոյի ֆինանսական կորուստները: Եթե «Ինտերը» գովազդային պայմանագիր ուներ «Նայքի» հետ, ապա «Ռեալը» համագործակցում է «Ադիդասի» հետ: Ռոնալդոն ստիպված է սեփական գրպանից «Նայքին» վճարել ժամկետից շուտ պայմանագիրը չեղյալ համարելու դեպքում հաստատված 2 մլն եվրո գումարը, քանի որ «Ռեալը» հրաժարվել է այդ ծախսերն իր վրա վերցնել: Բայց սա եւս բոլորը չէ: Բացի այդ, ակումբի նախագահ Ֆլորենտինո Պերեսը «Ռեալի» ֆուտբոլիստների համար կարգ է սահմանել. տարբեր ֆիրմաների հետ ֆուտբոլիստների կնքած անհատական պայմանագրերից ստացվող եկամուտների 50 տոկոսը պատկանում է ակումբին: Ճիշտ է, դա չի վերաբերում մինչ «Ռեալ» տեղափոխվելը Ռոնալդոյի կնքած նախկին պայմանագրերին:

Եթե Ռոնալդոյի համար «Ռեալ» տեղափոխվելն այնքան էլ շահավետ չէ, ապա ակումբն արդեն բրազիլացու շնորհիվ սկսել է գումարներ վաստակել: Արդեն վաճառվել են «արքայական ակումբի» խորհրդանշով 11 համարի 400 մարզաշապիկներ՝ յուրաքանչյուրը 72 եվրո արժողությամբ: Ակումբի ղեկավարությունը հույս ունի այդ թիվը հասցնել 400 հազարի, ինչը «Ռեալին» 30 մլն եվրոյի եկամուտ կապահովի: Հիշեցնենք, որ Ռոնալդոյի տրանսֆերը մադրիդցիներին 45 մլն եվրո է արժեցել:

Ռոնալդոն ներկայում թեթեւ վնասվածք ունի, որի պատճառով սկսել է մարզվել հաջորդ շաբաթվանից, իսկ 10 օր անց նա խաղադաշտ դուրս կգա:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանից 5 բռնցքամարտիկ

Սեպտեմբերի 15-ին Կուբայում կայանալիք բռնցքամարտի աշխարհի երիտասարդական առաջնությանը մասնակցելու համար Հավանա են մեկնել ՀՀ հավաքականի հինգ բռնցքամարտիկներ՝ գյումրեցի Դանիել Դանիելյանը (54 կգ), վանաձորցի Արթուր Բեռնեցյանը (57 կգ), երեւանցիներ Ամբակ Զորոյանն (60 կգ) ու Տիգրան Նիկողոսյանը (67 կգ), էջմիածինցի Աշոտ Հակոբյանը (81 կգ): Հավաքականի մարզիչն է Դերենիկ Ոսկանյանը, որին օգնելու է Տարոն Հակոբյանը: Մրցավայր կժամանի նաեւ ՀՀ ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբյանը:

Կորել է

Ռիչկովա Դինարա Բորիսովնայի ՊՎ N 000418 դիպլոմը՝ տրված 1986 թ. Հայաստանի պետական կոնսերվատորիայից:

Համարել անվավեր:

529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառվում է** Ղարսի խորոված պատրաստող սարք: Գինը 50 դոլար: Հեռ. 24 89 89:
- **Փոխանակում եմ** 2 սենյականոց բնակարան Վանաձոր քաղաքում Երեւան քաղաքի բնակարանի հետ: Հեռ. 466359, 04455687 (երեկոյան):
- **Վաճառվում է** 1991 թ. արտադրության OPEL KALIBRA մակնիշի մեքենա, ոճը սպորտային, բոլոր մեխանիզմները ավտոմատացված, գույնը կարմիր, ունի ABC արգելակներ, բորտ կոմպյուտեր, SONY մագնիտոֆոն եւ հեռակառավարվող անվտանգության համակարգ: Հեռ. 09423833:
- **Վաճառվում է** PANASONIC KX-F100 ֆաքս (բազմաֆունկցիոնալ): Գինը 350 դոլար: Հեռ. 24 89 89:
- **Պատրաստում եմ** ինտերնետ-էջեր, թարգմանություններ անգլերենից հայերեն եւ ռուսերեն, պարապում եմ անգլերեն դպրոցահասակ երեխաների հետ: Հեռ. 47 31 55, Բյուզանդ Աճարյան:
- **Վաճառվում է** «Բեյկեր» ռոյալ եւ «Ցիմերման» դաշնամուր: Հեռ. 282558:
- **Վաճառվում է** «Ռիգա» լվացքի մեքենա, «Զինգեր» կարի մեքենա, «Օպտիմա» տպագրական մեքենա, 2 բազմոց: Հեռ. 268764, Ամալյա:
- **Վաճառվում է** Երեւան քաղաքի կենտրոնում 80 մ2 կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մոտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- Առաջարկում եմ դաշնամուրի անհատական պարապմունքներ (ունեմ կոնսերվատորիայի կարմիր դիպլոմ), հեռ. 44-63-01:
- **Վաճառվում են** բռնգածույլ իրեր (էլեկտրաջահ՝ 12 մոմանոց, բրա, նավակ մոմակալ, պատվանդան արձանիկի համար), օգտագործված են, լավ վիճակում, հեռ. 42 95 73:
- **Կատարում եմ** ռուսերենից հայերեն թարգմանություններ, ինչպես նաեւ հայերենի սրբագրումներ, հեռ. 42 95 73:

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

Радиостанция "Радио ВАН"

Реклама-двигатель торговли, это сказали не мы!

Лучшая аудиореклама региона, о нас знают даже в Сибири.

Аудиореклама на любом языке и в любые удобные для Вас сроки.

Изготовление и размещение телерекламы.

Баннеры на нашем сайте (www.magistros.am/van/).

Что Вам нужно, просто позвонить по телефону 540002

Все остальное сделаем мы!

РЕКЛАМНАЯ СЛУЖБА "РАДИО ВАН"

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. սեպտեմբերի 10-ին, ժամը 17:00-ի սահմաններում, Երեւան-Էջմիածին երթուղային տաքսում մոռացել եմ «Անուշ եւ Ռեգինա» ՍՊԸ-ի փաստաթղթերը եւ տպագրական կնիքը:

«Անուշ եւ Ռեգինա» ՍՊ ընկերությունը գրանցված է Էջմիածնի հարկային տեսչությունում:

Ընկերության հասցեն՝ ք. Էջմիածին, Պասկևյան 19/43:

Խնդրում եմ փաստաթղթերը գտնելու դեպքում հայտնել հետեւյալ հասցեով՝ ք. Էջմիածին, Աբովյան 24, հեռ. 031-5-58-17, բջջ. 09-42-62-41, Սարգարյան Ռեգինա:

Գտնողին խոստանում եմ դրամական պարգեւ:

Աշխատանքի հրավեր

«Սոֆթ Նոտա» ինտերնետ ծառայություններ մատուցող ընկերությունն ընդունում է աշխատանքի համակարգչային տեխնիկայի իմացություն, համակարգչային տեխնիկայի եւ էլեկտրոնային տեխնիկայի վերանորոգման հմտություն ունեցող երիտասարդ մասնագետների:

Աշխատանքային փորձը պարտադիր է:

Ցանկացողները կարող են դիմել.

Իսահակյան 28 հասցեով, I հարկ, «Սոֆթ Նոտա» ընկերություն

կամ զանգահարել

52-64-16 հեռախոսահամարով

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հավատարմագրման ընթացքում գտնվող «Գրիգոր Զոհրապ» համալսարանը շարունակում է ընդունելությունը

- **իրավագիտություն**
- **բանասիրություն (ժուռնալիստիկա, օտար լեզուներ)**
- **հոգեբանություն**

ֆակուլտետներում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 54 52 48, 54 47 48 հեռախոսահամարներով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արտաշես Գեւորգի Հովհաննիսյանը ծնվել է 1974 թ. մարտի 21-ին, Լենինական քաղաքում: 1998 թ. հեռացել է ընտանիքից եւ մինչ օրս նրա գտնվելու վայրն անհայտ է: Խնդրում ենք բոլոր այն քաղաքացիներին եւ կազմակերպություններին, որոնք վերջինիս վերաբերյալ ունեն տեղեկություններ, հայտնել Երեւանի Ավան եւ Նոր Նորք համայնքների առաջին ատյանի դատարան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

- ՀԱՀ ճաշարանի տնօրենի

Թեկնածուն պետք է ունենա գործարար կառավարման մագիստրոսի (MBA) աստիճան կամ այլ բարձրագույն համարժեք մասնագիտական կրթություն եւ առնվազն երեք տարվա համապատասխան (ղեկավար) աշխատանքի փորձ: Անգլերենի եւ համակարգչի գերազանց տիրապետումը, ինչպես նաեւ կազմակերպչական եւ հաղորդակցման բարձր ունակությունները պարտադիր են:

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ տեղեկություններ կրթության եւ աշխատանքային փորձի վերաբերյալ (resume), թեկնածուի՝ այս պաշտոնին համապատասխանությունը հիմնավորող նամակ (cover letter) եւ երկու երաշխավորագիր: Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ ս.թ. սեպտեմբերի 17-ը, ժ. 17:45-ը:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին, հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան 40 պող., 50ա սենյակ:

"ԱՄՆ-Ի ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ" ՖՈՒԼԲՐԱՅԹ ԱՄԵՐԻԿԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՄՆ պետքարտուղարության կրթական եւ մշակութային փոխանակումների վարչությունը ԱՄՆ դեսպանության հետ համատեղ հայտարարում են Ֆուլբրայթ ամերիկագիտության դասընթացների «ԱՄՆ-ի ազգային անվտանգություն. ամերիկյան արտաքին քաղաքականության ձեւավորումը գլոբալիզացիայի դարաշրջանում» ծրագիրը (հունվար 4 - փետրվար 2, 2003 թ.): Այս ծրագիրը բաղկացած է չորսշաբաթյա գիտական սեմինարներից, որոնց նպատակն է ավելի մանրամասն ներկայացնել ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականության հիմունքները՝ հիմնական շեշտը դնելով ԱՄՆ-ի ազգային անվտանգության եւ պաշտպանության խնդիրների ամերիկյան տեսակետների եւ հետսառըպատերազմյան շրջանում դրանց զարգացման վրա:

Դիմորդները պետք է լինեն դասախոսական կազմի փորձառու անդամներ եւ մասնագետներ համալսարաններից եւ ազգային ռազմական ակադեմիաներից: Ծրագրին կարող են նաեւ դիմել Պաշտպանության եւ Արտաքին գործերի նախարարություններում աշխատող պաշտոնյաներ: Անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր է: Դիմումի ձեւը կարելի է ձեռք բերել ԱՄՆ դեսպանությունից:

Դիմումները պետք է ներկայացնել ԱՄՆ դեսպանություն: Դիմումների ընդունման վերջնաժամկետը 2002 թ. սեպտեմբերի 24-ն է:

Ծրագրի համառոտ նկարագրությունը փակցված է ԱՄՆ դեսպանության ցուցատախտակին: Մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել ԱՄՆ դեսպանության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի աշխատակից Հասմիկ Միքայելյանին էլ-փոստով <amerstudies@yahoo.com>: Հասցեն՝ ԱՄՆ դեսպանություն Հայաստանում, Բաղրամյան 18, Երեւան

FULBRIGHT AMERICAN STUDIES INSTITUTE ON US NATIONAL SECURITY

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U.S. Department of State and the United States Embassy to Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Institute on "U.S. National Security: American Foreign Policy Formulation in an Era of Globalization," January 4 - February 2, 2003. The program is designed as a rigorous four-week academic seminar to provide a deeper understanding of the foundations and formulations of U.S. foreign policy, with specific reference to American views on what constitutes basic U.S. national security and defense requirements and how those views have evolved in the post-cold war era.

Applicants should be experienced foreign university faculty and professionals from institutions of higher education, including national military academies. Officials from the Ministries of Defense and Foreign Ministry may also apply. Good knowledge of English is required. Application forms are available at the U.S. Embassy.

APPLICATIONS SHOULD BE RETURNED TO THE US EMBASSY TO ARMENIA NO LATER THAN SEPTEMBER 24, 2002.

A short description of the program is posted on the Embassy notice board. For detailed information about the program, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section of the U.S. Embassy to Armenia.
E-mail: amerstudies@yahoo.com
Address: Baghramian Street 18, Yerevan

JOB OPPORTUNITY

HSBC Bank Armenia cjsc is looking for an outstanding candidate with excellent potential for a managerial position of Legal Advisor.

Main duties:
To provide legal advice to the Bank and coordinate development of documentation/procedures for new and existing products/services in the light of the legal environment in force, and to deal with regulators and provide advice on development of legal framework.

Required qualifications:
- University Degree in Law
- Fluent Armenian, English and Russian
- Prior experience in a related field is required

This is a rare opportunity for an individual of outstanding competency to join HSBC in an executive position. For the right candidate future opportunities within HSBC will only be limited by the desire to succeed through teamwork, leadership and a high quality of work.

If you are interested in applying for this position and have the required qualifications, please deliver your resume to HSBC Bank Armenia cjsc by 16 September 2002 from 9.30 till 16.00. Successful applicants will be invited for tests and interviews.

Our address is: **9 Vazgen Sarkissian st. Yerevan**
Tel. **54 29 59**
e-mail: levonlevonyan@hsbc.com

HSBC
The world's local bank

NGO STRENGTHENING PROGRAM
World Learning/Armenia
ՀԿ ՀԶՈՐԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
Համաշխարհային ուսուցում/Հայաստան

Job Opening, Information/PR Specialist

WL/NSP seeks to fill a vacancy for the full-time position of Information/PR Specialist at its Yerevan main office.

PRINCIPAL DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

. Collect and write information/featured stories for NSP web site; keep the web site updated;

. Translate/edit and enter information into the various WL/NSP databases; keep the databases updated.

. Perfrom all tasks related to marketing PR, outreach, promote WL/NSP activities and events, along with IT specialist work on WL/NSP web site promotion.

. Assist in developing marketing strategies, techniques and products

. Maintain good contacts with representatives of the various Armenian and Diaspora media outlets.

REQUIREMENTS:

. University degree in linguistics, English as a major;
. Fluency in Armenian, English and Russian;
. Excellent English and Armenian writing skills are a must;
. Good English and Armenian typing skills;
. Good knowledge of office software.

Interested candidates should submit a curriculum vitae (CV) stating the position applied over e-mail at office@worldlearning.am or bring it in hard copy to World Learning's Yerevan office at Moskovyan 24/1. **Deadline for application is September 23, 5:00PM. Only short-listed candidates will be invited for interview.** Candidates may visit our web site http://www.worldlearning.am for more information.

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 09. 2002. Գինը՝ 100 դրամ